

VESTNIK
ŠOLSKE DRUŽBE
SV. CIRILA IN METODA

IV.

IZDALO IN ZALOŽILO VODSTVO.

V LJUBLJANI.

TISKALA »KATOLIŠKA TISKARNA«.

1890.

030024076

Po naredbi vis. c. kr. ministerstva za uk in bogočastje z dne 29. aprila 1878, št. 27 (Verordnungsblatt des Ministeriums f. C. u. U. 1879, Nr. 27 pag. 81) je dovoljeno, da se razdeljujejo o posebnih prilikah, n. pr. pri vročitvi odpustnih spričeval, o patrijotičnih godovih ali pri drugih šolskih svečanostih učencem primerne knjige.

I., II. in IV. zvezek »Knjižnice družbe sv. Cirila in Metoda« so visoka šolska oblastva priporočala kot posebno primerna šolski mladini.

Knjige se naročajo pri vodstvu »Družbe sv. Cirila in Metoda« v Ljubljani ali pa po knjigarnah.

Knjižnica družbe sv. Cirila in Metoda.

I. zvezek: » Franc Jožef I. , cesar avstrijski«,
strani 64, stane	— gld. 15 kr.
II. zvezek: » Rudolf Habsburški , oče
avstrijske cesarske rodovine«,
strani 77, stane	— » 20 »
100 izvodov vkup	15 » — »
III. zvezek: » Valentin Vodnik , prvi
slovenski pesnik«, strani 58,
stane	— » 15 »
IV. zvezek: » Junaki «, I. snopič, strani
88, stane	— » 25 »
100 izvodov vkup	20 » — »
V. zvezek: » Matej Ravnikar , trža-
sko-koprski škof«, strani 36,
stane	— » 10 »
100 izvodov vkup	8 » — »

I. C. 33.564, c

V. Velika skupščina
v Ljubljani

24/9 1890.

F

24/9 1890.

rodna **K**akor so poročali naši časniki, priredila je Na-
dozdaj vodstvu in družbi blagodusno prepustal svoje
prostore v porabo, že dné 23. septembra z abavni
večer na čast skupščinarjem Ciril-Methodove družbe.
Vsa krasna dvorana napolnila se je z odličnim ob-
činstvom, domačim in stranskim. Videti je bilo že
ta večer podružnične zastopnike iz drage nam Ko-
roške, iz zelene Štajarske, iz kršnega Primorja in
osrednje Kranjske. Oddelek vojaške godbe sviral je
izvrstne komade, tudi nekatere domačinke, ki jih je
občinstvo poplatilo z živahno pohvalo. Istotako je
slavni čitalniški pevski zbor pod vodstvom profesorja
Gerbica z občudovanja vredno preciznostjo zapel več
prekrasnih skladeb ter žel zaslužen pohvalo. Prvi
je pozdravil navzoče — došle iz vseh slovenskih po-
krajin — družbeni prvomestnik, vodja Tomo Zu-
pan. Izmej prostih nagovorov naj lepši uspeh imel
bode poziv dr. Tavčarja do navzočnega venca za-
vednih dâm, da se kmalu zberejo slovenske matere
in dekleta v svojo žensko podružnico ljub-
ljansko, čemur je občinstvo burno priglaševalo.

Dné 24. septembra je bila po naznačenem vsporedu v mestnožupni cerkvi sv. Jakoba ob 10. uri slovesna sv. maša za žive in za mrtve družbenike, katero je v znani blagodušnosti račil darovati z obilno azistencijo stolni kanonik in družbeni pokrovitelj Andrej Zamejec, tudi član vodstva družbi sv. Cirila in Metoda. Službe božje se je vdeležilo v rezerviranih klopih več članov društvenega vodstva, nadzorništva, razsodništva in podružničnih zastopnikov, sicer pa tudi mnogo pobožnega naroda. Občeznani šentjakopški cerkveni pevski zbor pod vodstvom ravnatelja Lavoslava Belarja je izvrstno izpolnil svojo nalogo ter dodal še lepo pesem o družbenih zavetnikih sv. Cirilu in Metodu.

Po 11. uri prične se v čitalnični dvorani

Običajno zborovanje.

I. Prvomestnik družbe sv. Cirila in Metoda prof. Tomo Zupan izpregovori primeroma tako-le:

Slavna velika skupščina!

Družba sv. Cirila in Metoda je praznovala svojo ustanovno ali prvo veliko skupščino 5. julija, prav v dan svojih sv. zavetnikov pred Bogom, 1886 tega leta v Ljubljani; in sicer tu, kot danes, v teh nam domačih prostorih. Tisti dan smo v prvo klicali za pomoč svoja priprošnjika pred Bogom — in nismo ju klicali zastonj. Kakó smo v družbenem vodstvu hiševali do sedaj pod njunim svetim varstvom, dajali smo Vam, častiti, namreč v velikih skupščinah račun leto za letom: 1887 v Trstu, 1888 v Ptuiji in vlani, 1889. leta, v Bledu. — Danes stopa to vodstvo zopet pred Vas, torej že drugi pot v središči Slo-

venstva, v beli Ljubljani. V podružničnih zastopnikih ali pa udih gleda to vodstvo danes zbrane krog sebe svoje 91 te podružnice; one, ki so doslej po slovenski zemlji klile na dan, prav kot cvetice ženejo iz zemlje takrat, kadar veje pomladanska sapa.

Vprašali bodete, častiti skupščinarji, po pravici: Kak duh pa je vodil to preteklo upravno leto družbo sv. Cirila in Metoda? Odgovor mi je: Taisti duh, kot do vlani osorój — konservativni duh miru. — S tremi lastnostmi se je dičila namreč vselej in se diči danes družba sv. Cirila in Metoda — in te so: v e r n o s t, l o j a l n o s t i n l j u b e z e n d o s l o v e n s k e d o m o v i n e, saj uprav v teh staroslovenskih svojóstitih uvida tudi družba sv. Cirila in Metoda pogoje svojega obstanka v miru. In nobenega temu častitemu trojnemu programu nasprotnega čina nam nikdo do danes očitati ni v stanu.

Vprašali bote nadalje: Ali bo pač temu programu naše družbe ugodna tudi prihodnost? — Kaj nam donese ta bodočnost, danes nikdo soditi ni v stanu. A donesi prihodnost, kar že rado; družbenemu načelništvu zvezde-vodnice ostanejo te, kot so danes; v družbenem vodstvu bodo mirno delovali odborniki vsi za enega, eden za vse — nepremakljivejšega poguma in nepremakljivejše volje od trde skale.

In ko bi se v prihodnjem našem upravnem letu po lepi naši domovini še hotel nadaljevati razdòr — oprt le na gòlo osebna mrženja; — ko bi se med dobrim našim ljudstvom še vzgojeval ta umetno nasnovani prepír — vodstvu naše šolske družbe bi bil tak razdvoj, tak prepír pogin: zato se vodstvo

svojemu konservativnemu programu izneveriti nikdar ne more in ne smé.

In ko bi nekrščanska, nelojalna in neslovenska strast svoj prekucijski prapor vihtéti jela širom vse ljube nam slovenske domovine — z dóma družbe sv. Cirila in Metoda; z bivališč njenih podružnic od Drave doli do Kolpe in do jadranskega morja, od Soče tje do Sotlje in do Mure — nikjer pri nas si snéti ne pustimo najmileje zastave, kar jih svet pozna: bele zastave miru. — In izdajalčeva tista roka, ki bi se drznila seči nam po tej nedolžni zastavi miru! — Naša družba ne poznáj političnih fluktuvacij ter osebnih sumničenj, ona imej pred očmi le kulturni razvoj našega naroda po vzglednem slovenskem šolstvu.

Družbi sv. Cirila in Metoda je na srci naše nedolžne dece dosleden šolski napredek; zato že — ko bi družih vzrokov ne bilo — se bode v slovarju družbe sv. Cirila in Metoda beseda „razdor“ tudi v naprej zvala „sporazumljenje“; in beseda „prepir“ se naši družbi glasi „mir“. (Dobro! odobravanje!)

Tacega postopanja v naši družbi smo, dragi, dolžni svojemu Bogu; svojemu cesarju in svoji domovini: zato bo tudi — in tega smo si svesti vsak trenutek — blagrovala táko dosedanje in táko zanapréjno delovanje družbe sv. Cirila in Metoda — cerkev, država in domovina. (Splošno odobravanje! Živio-klici.)

Za tem podelí besedo ljubljanskemu županu, kateri je odlikoval skupščino s svojo drago nam navzočnostjo.

Župan ljubljanskega mesta Peter Grasselli pozdravlja v imenu prestolnice Kranjske, a tudi duševnega središča slovenske zemlje z iskrenimi besedami navzočne ude družbe sv. Cirila in Metoda, katero je osnovala le potreba in samoobramba. Sila rodila je društvo, spoznanje, da se je treba nasprotnikom postaviti v bran z enakim orožjem. Saj so neprijatelji naši poprej na severu in jugozahodu ustanovili društva, nevarna slovenski deci, ki snujejo po čisto slovenskih krajih svoje šolske zavode, vanje lové naše otroke ter jih tako skušajo odtujiti slovenski materi. Zatorej srčno pozdravlja družbo, ki si tako vrlo prizadeva za pravo vzgojo in omiko tiste mladeži naše, ki je v nevarnosti. (Skupščinarji živahno kličejo „živio“ županu.)

Prvomestnik predstavi zborovalcem kot zastopnika slavne vlade magistratnega konc. adjunkta Evgena Laha, konstatuje sklepčnost ter pozove glavnega tajnika, naj objavi imena podružničnih zastopnikov, oziroma pooblaščenec, kolikor se jih je dozdej zglasilo.

II. Vodstveni tajnik Anton Žlogar naznanja, da so po § 14. glavnih pravil dozdej zglašeni s posve-tovalno in glasovalno pravico ter večinoma navzočni:

Izmej pokroviteljev: Gospa Tereza Svetčeva iz Litije, banka „Slavija“, gen. tajnik iz Prage Frant. Vlach, prvomestnik Tomo Zupan, deželni poslanec Luka Svetec, deželni odbornik dr. Josip Vošnjak, kurat Ant. Žlogar, predsednik notarski zbornici dr. J. Zupaneč, župnik A. Berce za „Št. Lambert“, župnik Martin Drčar, Fran Šušteršič za „Šmartno“, stolni vikar Andrej Ka-

lan, cesarski svètnik Ivan Murnik, deželni odbornik, župnik Ivan Vrhovnik, posestnik Oroslav Dolencec, dr. Ivan Svetina.

Od vodstva: Prvomestnik Zupan, podpredsednik Svetec, blagajnik dr. Vošnjak, tajnik A. Žlogar, Gregor Einšpieler, deželni poslanec, Matej Močnik, Ivan Murnik, Ivan Hribar.

Od nadzorništva: dr. Fr. Papež, odvetnik, direktor Fran Povše, deželni poslanec, prof. dr. I. Svetina, Oroslav Dolencec, mestni odbornik.

Od razsodništva: dr. Jernej Zupaneč, Ludovik Ravnikar, dež.-sod. svètnik v pok., Andrej Kalan.

Izmej gostov: Župan deželnega stolnega mesta ljubljanskega Peter Grasselli, državni in deželni poslanec Ivan Nabrgoj, Radoslav Lopasič z gospo soprogo, državni poslanec dr. Ferjančič. Zastopniki časništva. Več profesorjev, župnikov, kapelanov, učiteljev i. dr.

Podružnični zastopniki za V. veliko skupščino po § 14. v redu, kakor so bili zglašeni, večinoma tudi navzočni:

1. Št. Kancijan in okolica na Koroškem: Matej Serviceelj, župnik in komendator na Reberci, Janez Šumah, posestnik.

2. Št. Jurij ob južni železnici: Alojzij Kreft, župnik na Kalobji.

3. Goriška ženska podružnica: Prvomestnik Zupan, pooblaščenec.

4. Tolmin: Josip Kragelj, dekan v Tolminu.

5. Črna: Anton G a b r o n , provizor in Primož W a l t e r.

6. Višnjagora-Zatičina: Luka S v e t e c , deželni poslanec, pooblaščenec.

7. Velika Pirešica: tajnik A. Ž l o g a r , pooblaščenec. Jakob K i t a k , kapelan. Ivan K a č , tajnik.

8. Goriška moška: Profesor S. R u t a r , pooblaščenec.

9. Podružnica za slovensko Ziljsko dolino in faro Vrata: Janez Š n a b l , Filip M i l o n i k .

10. Bolec: Fr. I l o v a r , dekan, J. K r a n j e c , župnik.

11. Kotmaraves: Tomo K o b a v , R. K r u š i č , Filip H a d e r l a p .

12. Litija: Fran K n a f l i č , posestnik, Fran Š u š t e r š i č , kapelan.

13. Šaleška dolina v Šoštanji: Ivan K a č i č , .e kr. notar.

14. Kostanjeviški okraj na Dolenjskem: Miha N o v a k , Viktor R o z i n a , A. Š m i d , pooblaščenec.

15. Brdski okraj na Gorenjskem: Iv. V r h o v n i k , župnik.

16. Beljak in okolica: Župnik J. J e r m a n , Janez G a j l e r , Ivan G r a b a r , J. V a j t , J. V i l č , Janez W u h e r e r , posestniki.

17. Postojina: Miroslav V i č i č , nadžupan, dr. Ivan P i t a m i c , odvetnik.

18. Crklje na Gorenjskem: And. V a v k e n , župan, nadučitelj, Radoslav H o č e v a r , farmacevt.

19. Mokronog: Anton Ž l o g a r , pooblaščenec.

20. Turjak : Jernej K o s e c , župnik.
21. Kropinsko-Kamenogoriško-Dobravška : Val. A l j a n č i č , župnik.
22. Ženska v Trstu : A. Ž l o g a r , pooblaščenec.
23. Kamenik : Andrej M e j a č , trgovec.
24. Prem na Notranjskem : Anton G r a h o r .
25. Ptuj : O. Konrad S t a z i n s k i .
26. Novomesto : Ant. K o b l a r , pooblaščenec.
27. Pivska na Notranjskem : Fran K r i ž a j , tovarnar, Matej P i n t a r , ekspozit.
28. Št. Peterska v Ljubljani : Fran P o v š e , pooblaščenec.
29. Prva ljubljanska : Gustav P i r e c , tajnik.
30. Greta pri Trstu : Anton Š k a b a r , Vatroslav P o č i v a l n i k , kapelan.
31. Št. jakobsko-trnovska : Mavrilič Š a r a b o n , Andr. K a l a n , dr. Fran P a p e ž , deželni poslanec. dr. I. Š u š t e r š i č , pooblaščenec.
32. Tržaška možka : Anton Š k a b a r in Vatroslav P o č i v a l n i k , pooblaščenec.
33. Sv. Ivan v Vrdeli : Anton Š k a b a r in P o č i v a l n i k , pooblaščenec.
34. Bled : Ivan B e r l i c , župnik.
35. Ajdovščina : dr. Peter D e f r a n c e s c h i , sekundarij v deželni bolnici, pooblaščenec.
36. „Gorenjska Dolina“ : Al. H u d o v e r n i k , c. kr. notar, pooblaščenec.
37. Celovec : Vekoslav L e g a t .
38. Poljanska dolina na Gorenjskem : Župnik Jernej R a m o v e š .
39. Briska : Hrabroslav V o l a r i č , nadučitelj.
40. Štebenj na Zilji : Župnik J. J e r m a n .

Prvomestnik pozivlje družbenega tajnika, naj začne z letnim poročilom.

Tajnikovo poročilo slôve:

Slavna skupščina!

1. Po slišanih besedah družbinega prvomestnika ni treba moji malenkosti delati kacega uvoda, marveč kar odkriti vam je sliko družbenih naporov, povedati vam, kaj je družbeno vodstvo ukrepalo in izvrševalo, da morete soditi, velecenjena gospôda, je-li ono opravidalo zaupanje, katero mu je lanska skupščina poverila.

Torej kar „in medias res“!

2. Naštevati vsega, s čemur se je pečalo družbeno vodstvo, pač ni potreba, ker bi bilo mučno za slavno skupščino in za poročevalca. Le v glavnih obrisih naj podam družbeno gibanje v zadnji upravni dôbi.

Po IV. skupščini na Bledu, 8. avgusta 1889, v kateri je bil vsled odstopa prezaslužnega odbornika, župnika J. Žičkar-ja, izvoljen ud glavnemu vodstvu dr. Ivan Dečko iz Celja, sešlo se je vodstvo k 12. sejam, da je rešilo društvene zadeve; in sicer je bila: XXVIII. — oziroma 1. seja te upravne dôbe — dné 21. avgusta 1889, XXIX. dné 2. okt., XXX. dné 6. novembra, XXXI. dné 4. decembra, XXXII. dné 8. januarija 1890, XXXIII. dné 5. marca, XXXIV. dné 21. maja, XXXV. dné 2. julija, XXXVI. dné 30. julija, XXXVII. dné 23. avgusta, XXXVIII. dné 10. septembra in XXXIX. dné 18. septembra. zadnja — je bila seja ožjega odbora.

Vsi prejšnji opravitelji — tudi ožjega odbora — prevzeli so drage volje dosedanje posle ter jih skoro

vse sami izvrševali — izimši odpravo zavitkov s knjigami, kojo je vodil bukvovez Ivan Bonač.

3. Dasi je družba razširjena povsod, koder se glasi slovenska govorica, vendar je želeli še več podružnic, ker brez teh ni mogoče dosegati društvenih smotrov, ki zahtevajo zmiraj večje novčne vsote. Lani smo izkazali v „Vestniku“ 85 podružnic s 6860 člani, letos je poskočilo število na 91. Nove podružnice so: Tek. štev. 86. Sv. Lenart v Slov. Goricah, 87. Tolmin na Goriškem, 88. Cerklje na Gorenjskem, 89. Št. Štebenj na Koroškem, 90. Priblaves na Koroškem, 91. Kostanjevica na Dolenjskem. Do sinoči se je naštel vseh družbenikov po njih kategorijah vkup 7589.

Bližamo se torej stotini podružnic, ki se bo dala doseči z nekoliko večjo živahnostjo in delavnostjo rodoljubov osobito ob jezikovni meji. Zakaj to povdarjam?

Iz imenika podružnic v zadnjem „Vestniku“ se prepričajo čč. skupščinarji, da jih je skoro polovico na Kranjskem, namreč 38 in z letošnjima dvema 40. Za temi jih je na Štajarskem 22 — dasi ondi živi skoro toliko Slovencev, kakor v osrednji Kranjski. Koroško jih ima 13, Goriško 11, Trst z Istro 5.

Iz tega sprevidijo naši dragi bratje na okrog, da jih iz osrednje Kranjske radi podpiramo, dasi mi od družbe za svojo mladež dosti ne pričakujemo; a zavedamo se dolžnosti, da njemu, ki je v večji nevarnosti, požrtvovalno prihitimo na pomoč. In vem, da vsem govorim iz srea: Vsako slovensko dete, ki bi ga nasprotnik zvalil v svoje zavode in ga iznarodil, nam je tako drago, kakor naše lastno, ki še

ni v tej nevarnosti. Izrečno pa povdarjam tû pri veliki skupščini: da ne enega tujerodnega otroka družba do sedaj ni vabila v svoje učne zavode in ga tudi v prihodnje vabila ne bode. (Tako je!)

S tem v zvezi je premislek, kako povišati družbine dohodke, ker ti so — poleg podružničnih naporov — življenjska moč naši družbi. Vodstvo tudi tega ni spustilo z oči. Na lanski skupščini bil je sprejet nasvèt, naj bi se s prošnjo zglasilo pri vseh čč. župnijskih predstojništvih po Slovenskem, da bi se nabiralo za družbo in bi se župnije po vplačanem stotaku vpisale kot pokroviteljice družbi sv. Cirila in Metoda po § 4. družbinih pravil.

Vodstvo je pretresavalo ta predlog ter ga je odobrilo. Meseca oktobra 1889 zglasilo se je s posebno prošnjo, št. 832, pri vseh čč. župnijskih predstojništvih — pojasnivši jim namen družbe in priloživši po eden izvod „Vestnika“, — da bi blagovolili duhovni in posvetni rodoljubi zbirati prispevkov toliko časa, da se lahko ista župnija (ali občina, trg, vas) vpiše mej pokrovitelje družbe sv. Cirila in Metoda. Vspeh dozdej še ni bil popolnoma ugoden; a vendar se je tudi v tem oziru pomnožila vrsta pokroviteljev. Lani smo jih šteli 38. Letos je prirastlo: Tek. št. 39. „Šmartno pri Litiji“. Ondotni rodoljubi pod načelništvom kapelana Fr. Šušteršiča nabrali so v kratkem in poslali 121 gld. 48 kr. ter je tako Šmartno upisano mej pokrovitelje. Št. 40. Pogorska „Župnija Št. Lambert“ je pristopila s stotakom družbi kot pokroviteljica. Št. 41. Dr. J. Glančnik, odvetnik v Mariboru, je vso svojo nagrado, 100 gld., kot ravnatelj ondotne hranilnice daroval

družbi, ki ga je vpisala mej svoje pokrovitelje. Št. 42. Martin Drčar, župnik v Preski, vplačal je 100 gld. kot pokrovitelj. Št. 43. Z vplačanim stotakom postal je pokrovitelj A. Kalan. Št. 44. „Litijske in šmartinske Slovenke“ poslale so 101 gld. in pristopile po svoji zastopnici gospej Terezi Svetčevi mej pokroviteljice. (Živele, slava!) Ako se je osobito v tem kraju moglo v kratkem času toliko storiti v prosep naše družbe, zakaj bi se ne moglo drugod?

Vodstvo si usoja to zadevo še jedenkrat prav toplo priporočiti vsem čč. skupščinarjem in po njih vsem občinam ter imovitejšim krajem po naši mili domovini.

4. Vodstvo kakor tudi slavna načelništva naših podružnic skušajo, kako težko je ohraniti priproste — pa včasih tudi inteligentne — ljudi pri družbi, katera vedno le pobira prispevke in trka ter naklada narodni davek, a jim ne vrne znamenitejega osebnega daru. A čč. skupščinarji, vodstvo se tudi v tem oziru lahko opraviči ter pokaže vspehe in sad, ki ga je rodil težko prisluženi, pa družbi darovani novič bornega slovenskega težaka. To so:

A. Družbini zavodi.

a) Zabavišče ali otroški vrtec v Celji. O ustanovitvi in premembah pri tem zavodu poročali smo že prejšnja leta. Čč. družbeniki se lahko informirajo v zadnjih „Vestnikih“. Ta zavod je vodstvo proti primerni odškodnini izročilo v popolno oskrbovanje čč. šolskim sestram, ki so naše gore list, ki čutijo z nami, ki razumevajo pravične slo-

venske potrebe. Vodstvo je prepričano, da je za krščansko in slovensko vzgojo ondotne naše mladine tako najbolje preskrbljeno v mestu, ki se bo s časom prepričalo, kako miren in kako plemenit umeva biti Slovenec. V tem zavodu se vzgaja tudi naraščaj za ondotno slovensko dekliško šolo, ki je prava trdnjava za okolico — a tudi sploh za južni Štajer — kajti od ondot bodo izhajale prihodnje dobre krščanske — pa tudi zavedne slovenske matere, kojih vse prihodnje nastopanje bode pritrditev pesnikovemu bodrilu: „Biti slovenske krvi, bodi Slovenki ponos“. (Dobro!) Po najnovejših poročilih zahaja v to zabavišče krog 70 otrok. Vrtnarica je č. sestra Vincencija Lah pod vodstvom častne predstojnice sestre Purgaj.

b) Zabavišče pri sv. Jakobu v Trstu. Naši prečastni skupščinarji tržaški vedó, v kako žalostnem položaji so slovenski otroci v mestu in v obližju, katerih roditelji so od jutra do večera z doma, v tovarni ali na trgu, da si kot težaki prislužijo svoj vžitek. To deco zbrati krog domačega ognjišča ter jo vzgajati v krščansko-slovenskem duhu je namen tega zavoda. Vpisanih v njem je bilo 74 otrok, nekako polovico dečkov in polovico deklic. Zaradi bolezni „influence“ jih je nekaj malega izostalo. Izvrstne vspehe je dosegla vrtnarica-voditeljica Justina Michelli, katerej je vodstvo ob njenem izstopu iz službe poslalo zahvalno pismo ter jo kot voditeljico prosilo še nadaljne požrtvovalnosti. — Novoimenovana vrtnarica je A. Nadlišek. Ta zavod je semenišče za

c) Slovensko osnovno šolo pri sv. Jakobu v Trstu. To smo šolsko leto 1889/90 razširili

v dvorazrednico po „učnem načrtu za Primorje“. Vpisanih je bilo v I. razred 82 otrôk, v II. pa 64, torej vkup 146. Poučevali so: verouk Bernard Sever, mestni kapelan pri sv. Jakobu, učitelj in voditelj šoli Mihael Kamuščič in učiteljica Josipina Delkin.

Meseca junija obiskal je oba razreda e. kr. šolski nadzornik H. Zavagna ter se izrazil povoljno o napredku. Sklepna preskušinja se je dobro obnesla; z vspehom te šole smo zadovoljni. Prav zdaj ob pričetku šol odprli smo za šolsko leto 1890/91 III. razred in učiteljem imenovali Ivana Kiferle. To vam je, častna gospôda, v Trstu jedina slovenska šola, dasi biva ondi morda toliko Slovencev, kakor v naši prestolnici ljubljanski.

d) Kot nov zavod je prirastel lansko leto otroški vrtec v Rojanu. Razmere so nanesle, da smo morali osnovati za našo mladino tù na prav primernem in lepem kraju slovensko zabavišče. Po mnogih zaprekah je načelništvo na Greti odprlo ta zavod na imendan Nj. Veličanstva presvetle cesarice Elizabete s slovesno božjo službo. Oglasilo se je toliko otrôk, da jih zbog prepiclega prostora niso mogli vseh sprejeti. Obiskavalo ga je redno 53 otrôk. Vrtnarica je gospica Irma Fabiani. Z vspehom je bilo ondotno načelništvo zadovoljno.

e) V Gorici se Slovencem, a le vsled lastnih naporov, v šolskem oziru nekoliko boljše godi kakor v Trstu. Da se prepreči raznarodovanje ondotnih otrôk, ustanovljen je otroški vrtec v Pevmi blizu Sočinega mosta. Tako se je otelo krog 40 slo-

venskih otrôk. Vrtnarica je Karolina Lašič. Goriško načelništvo je pohvalilo ta zavod.

f) Isti namen je v življenje poklical: otroški vrtec v Podgori. Rodoljubnemu županstvu ondotnemu zvesto na strani stoji naša družba. Krog 70 otrôk se tù lepo vzgaja v materinem jeziku. Z vspehom so rodoljubi zadovoljni.

In zdaj, slavna skupščina, soštejemo li vso to deco, ki zahaja v šolske zavode družbe sv. Cirila in Metoda, dobimo lepo število več kot 400 otrôk, ki upamo, bodo ohranjeni svoji slovenski narodnosti; brez nas bi bili najbrž izgubljeni. In če bi potem vprašal družbenika, ki sam za svojo osebo sicer ni ničesa prejel od družbe; če bi ga v duhu postavil v sredo te nežne mladine — polne življenja, vedoželjnosti in veselja — da-li zdaj vidi sad darovanih svojih novčičev — — prepričan sem, da se mu razvedri lice in da si radostno odtrga še zanaprej od svojega zaslužka ter imetja in to položi na altar domovinski; v njegovem sreču pa bo odmevala beseda Kristova: „Kar ste storili kateremu najmanjših mojih bratov, to ste storili meni“. In to je najlepša plača vernemu kristjanu. (Odobranje.)

B) Ko omenjamo družbenih zavodov, zamolčati ne smemo človekoljubnega delovanja onih udov raznih naših podružnic, ki te zavode neposredno nadzorujejo in uspešno podpirajo. Tu pa nam je imenovati narodnega ženstva, ki se je zbralo v svojih podružnicah v Trstu in Gorici, in uzorno izvrševalo svojo nalogo. Ženske podružnice so osobito skrbele, da so se praznovale

božičnice in druge otroške veselice, pri katerih so otroci pokazali z molitvijo, petjem in deklamovanjem svoj napredek in razveselili navzočno občinstvo, a tudi oni so bili razveseljeni, ker dobre roke slovenskih dâm razdelile so jim obleke, jestvin in drugih primernih reči. Iz poročil ondotnih načelnihštev povzamemo, da so otroci tudi cerkveno praznovali začetek in sklep šolskega leta, imendan Nj. Veličanstev, blagdan družbenih zavetnikov sv. Cirila in Metoda, da so v poletnem času hodili k sveti maši. „Iz tega se razvidi — smem si prilastiti besede Rojanskega poročila — „da je bila vzgoja v našem zabavišču popolnoma po namenu družbe sv. Cirila in Metoda ter se lahko pričakuje, da že to prvo šolsko leto ne ostane brez blagodejnega, trajnega s a d u.“ (Dobro, dobro!)

C) Vodstvo je pospeševalo napravo p o d r u ž n i č n i h in šolskih knjižnic, iz katerih si lahko družbeniki, kakor učenci izposojujejo primerne berila. Razdelilo je zopet letos večinoma ob jezikovih mejah blizo do 2000 molitvenih, šolskih, podučnih, zabavnih knjig, ki ob svojem času obrodé svoj sad. Ako k temu dodamo še razna učila in šolske pomočke, darove — Katoliška Bukvarna je darovala 600 pisank in 100 prelepih podobic za obdarovanje pridnih šolskih otrok, kar tu beležimo s posebno zahvalo — smemo reči, da je družba tudi v tem oziru dosegla svoj namen, izražen v § 2 svojih glavnih pravil. Isto velja o denarnih podporah, ki jih je vodstvo po pretehtanju vseh okoliščin tu in tam dovoljevalo.

Č) Najtežavniše je delovanje na K o r o š k e m. Naši bratje prosijo, trkajo, moledovajo za katoliško in slovensko šolo, a dozdej je zastoj vsak poskus. Naših 13 podružnic je namreč glasen protest zoper tak uk, ki ni osnovan na podlagi materinega jezika. Družbeniki naši — v veliki večini slovenski oratorji — so neustrašljivi bojevniki za zaželeno šolo z materinščino kot učenim jezikom — in njihovi nazori bodo slednjič zmagali, ker sloné na pravi pedagogiški podlagi. Naša družba jim je za zdaj s primernimi knjigami pritekla na pomoč.

D) V očigled občé priznani potrebi primerneга berila za našo šolsko mladino je vodstvo osnovalo „Knjižnico družbe sv. Cirila in Metoda“. Večkrat se je že poskušalo dajati na svetlo tako zbirko primernih spisov, a iz raznih razlogov je to zastalo. Slavna „Zaveza slovenskih učiteljskih društev“ zglasila se je bila pri nas, naj se mi, ker spajamo v svoji družbi vse potrebne pogoje, lotimo takega podjetja. Vodstvo je pretresalo to resolucijo in — akopram si je bilo v svesti, da se v ideji vse lepše vidi, nego je pa v dejanji, — vendar sklène vstreči tej želji, ter izdavatí knjižnico. Zbog tega pa se je meseca avgusta 1889 v posebni okrožnici šteв. 781 javilo pri vseh podružničnih načelništvih z vljudno prošnjo, naj bi v svojem okrožji poiskala takih poverjenikov, ki bi s požrtvovalno ljubeznijo hoteli prevzeti razpečavanje društvenih spisov. V olajšanje tega posla dalo je natisniti posebne vpisne pole na knjižnico družbe sv. Cirila in Metoda ter jih poslalo vsem podružnicam. A žal! da uspeh dosedaj ni ugoden, kolikor se tiče skupička, ker družba si hoče

zagotoviti le založnih in upravnih troškov brez ozira na kak dobiček. Da bi to podjetje imelo varnišo podlago, neko glavnico za izdavanje dobrih spisov, zaprosilo je vodstvo osobito iz tega obzira podpore preslavni kranjski deželni zbor in veleslavni občinski svet deželnega stolnega mesta ljubljanskega. Ta dva visoka zastopa sta uslišala vodstveno prošnjo in slavni deželni odbor je naznanil z dopisom dné 20. decembra 1889 št. 9481, da je visoki deželni zbor družbi dovolil za leto 1890 podpore 1000 gld. in slavni mestni magistrat z dopisom dné 13. marca 1890 št. 2170, da je občinski svet v isto svrho podelil 400 gld. v dveh obrokih. Vodstvo se je potrdivši prejém dostojno zahvalilo visokima korporacijama, ki tako blagodušno podpirate kulturni razvoj naroda slovenskega. (Slava, slava!) — Knjižnica družbe sv. Cirila in Metoda je narastla od vplanske skupščine za dva snopiča. IV. njen zvezek opisuje slovenski mladini „Junake“ skoro zgolj slovenskega pokolenja, može in žene, ki so se skazali junake ali junakinje ter so se borili in krv prelivali za „vero, dom, cesarja“.

V. zvezek je zagledal beli dan povodom odkritja spomenske plošče na rojstvenem domu vladike Mateja Ravnikarja, da se tudi naša mladina soznani s tem slovenskim pedagogom. — Kritika se je v obče izrekla pohvalno. Ako poštavamo, da se je razpečalo in razširilo po Slovenskem „Knjižnice družbe sv. Cirila in Metoda“ I. zvezka krog 8000, II. do 5000, III. 2000, IV. 3000 in V. zvezka do 2000 izvodov — torej vkupno 20.000 izvodov, gospôda moja, smemo reči, da je družba — vkljub

precéj velikim denarnim žrtvam — dosegla lep vspeh, osobito če pomislimo, da se bodo — ker litera scripta manet — čitali njeni spisi, ko družbe več ne bo. Pri tej priliki si usoja vodstvo „Knjižnico družbe sv. Cirila in Metoda“ prav toplo priporočati vsem načelništvom, rodoljubom, duhovnikom, učiteljem, pisateljem. Ali zagleda več spisov beli dan, odvisno je od tega, kako se bodo razprodavali; s cela hvalne in zanimive tvarine takim zvezkom imamo dosti v rokah.

Govoreč o svojih knjigah ne smemo zamolčati neljube zadeve, ki jo je zlobnost podtaknila naši družbi. V uradnih odlokih visokih ces. kralj. deželnih šolskih svetov se namreč nahaja od visokega ces. kralj. ministerstva za uk prepovedana knjižica, ki se naj izloči iz šolskih knjižnic, tudi „Tisočletnica Metodova“ kot izdana po naši družbi. Sam Bog si ga vedi, kako je to nastalo, ker brošura ima na svojem čelu naznanjeno, kdo jo je spisal in kdo jo izdal — izšla pa je še predno je bila ustanovljena naša družba. (Čujte, čujte!) Istotako je tudi ces. kralj. deželni šolski svet koroški prepovedal sploh vse spise, ki jih izdaja naša družba, torej tudi „Životopisa Njihovega Veličanstva, presvetlega cesarja, in njegovega praočeta Rudolfa Habsburškega“. (Začudenje.) V očigled temu je moralo vodstvo v spoštljivi spomenici vso zadevo pojasniti Nj. prevzvišenosti ministru za uk in bogočastje, katero je osebno blagovolil izročiti državni poslanec kanonik K. Klu n. — Slavna skupščina! Lahko si mislite, odkod vse to izvira in s kakimi težkočami se je boriti vodstvu, da družba ne pride v zadrege. — Kdor

take spise, kakoršne je vodstvo izdalo, smatra za nevarne slovenski mladini — on, če sicer razume slovensko — čitajoč noče razumevati slovenskih teženj, in če je rojen Slovenec — smelo trdimo — da nima srea, da ni več pravi Slovenec. (Istina!)

5. Mnogo podružnic je že več let zaporedoma prosilo podob družbinih zavetnikov sv. Cirila in Metoda, katere bi se delile o zborovanjih družbenikom in o raznih šolskih svečanostih mladini. Druge zopet so prosile primernih vsprejemnic za svoje člane, na katerih je razvidno, kedaj je kdo pristopil in kake vrste član da je.

V začetku smo kupovali nekake podobice — srednje umetniške cene — ter jih pošiljali dotičnim podružnicam, ker lastne bi dokaj stale. A slednjič se je vodstvo odločilo za vse družbenike napraviti podobice - vsprejemnice, tako, da je na prvi strani slika sv. bratov, na drugih pa molitev k našima apostoloma, izvleček pravil in prostor za vpis dotičnega člana. V teh dneh bi morale biti gotove pri češki tvrcki A. L. Koppe v Pragi. Teh vsprejemnic poslalo se bode podružnicam toliko, kolikor imajo članov, in kolikor jih bodo še potlej želele. Upati je, da se na ta način pospeši pristop novih članov in povišajo družbini prispevki.

6. Neizprosna smrt zasekava britke rane, kakor slovenstvu sploh, tako posebej tudi naši družbi. Podpredsednika naše žužemberške podružnice, župnika Ign. Vrančiča je pokosila smrt komaj da se je preselil na svoj novi dom v Kolovrat. Tajnika braslovške podružnice, Ivana Gabrščka, iztrgala je prežgodaj iz srede delavnih rodoljubov. Občečislani

Štefan Lapajne, podružnični prvomestnik in mestni župan v Idriji, čegar občina kot edina se nahaja med pokrovitelji naše družbe, preselil se je v večnost. Včasih odkrije še le smrt, kako gorko da je kdo ljubil svoj narod, akopram ni stal iz raznih vzrokov kot burni bojevnik v prvi vrsti odličnih mož. Tak je bil dr. Lovro Čuček, c. in kr. polkovni zdravnik v pokoji, ki je preminol v Selnici ob Muri (skoro) ob meji slovenske zemlje. V svoji oporoči je volil — proti izplačilu nekaterih legatov — vso zapuščino družbi sv. Cirila in Metoda, kar je slavno c. kr. okrajno sodišče v Mariboru na levem D. br. naznanilo vodstvu z dopisom dd. 14. junija 1890, št. 8449. Da se čem prej dožene vsa obravnava, pooblastilo je vodstvo kot družbinega zastopnika notarja dr. Frana Radaja v Mariboru in kot nadzornika pohištva ter posestva župnika Matijo Kelemiča v Št. Ilju. Obravnava še ni končana, torej ne moremo obvestiti slavne skupščine o konečnem rezultatu. Istotako je mestno-delegirano sodišče v Gradcu dné 10. junija 1890, št. 14.560, javilo, da je družbi zapustil kapešan Ivan Tikvič v Wundschuh-u 100 gld. Pokrovitelj Fran Kotnik, veleposestnik z Vrda pri Vrhniki, spomnil se je še v smrtni bolezni naše družbe ter jej, kakor je c. kr. deželno sodišče ljubljansko dné 30. avgusta 1890, št. 6614, javilo, volil 500 gld. — Prvomestnik konjiške podružnice dr. Dragotin Prus preminol je v najlepših letih.

Da se kot kristijani oddolžimo tem in drugim nenaštetim že zamrlim rodoljubom, sklenilo je vodstvo, naj se ob veliki skupščini opravi presveta daritev

zanje, kakor tudi za vse naše žive člane, ki se kot velika — na tisoče broječa družina — zbirajo okrog svojih zavetnikov, blagovestnikov naših sv. Cirila in Metoda. Vodstvo s tem daje migljaj, da i slavna načelnštva vseh podružnic po naši zemlji posnemajo to staro slovensko navado v svesti, da nam z oltarjev rosi božji blagoslov. (Na poziv prvomestnikov skupščinarji sožalno vstanejo.)

7. Govoreči o zamrlih dobrotnikih naše družbe ne smemo pozabiti onih živih rodoljubov, ki so uzorno pospeševali njene namene. Tako je vsa leta, odkar deluje naša družba, predsednik „Narodni Šoli“, deželni poslanec F. Stegnar, s svêtom in dejanjem pomagal gledé raznih učil (pisank, risank, šolskih knjig . . .) ter jih sam razpošiljal imenom družbe v zavitkih in zabojih ubožnim šolam širom domovine. — Primerne zabave donesle so družbi lepih darov. Omenjati je v tem obziru poljanske podružnice na Gorenjskem, podružnico na Greti, moško in žensko v Trstu, ki so pri velikonočni besedi s pomočjo ondotnih slovenskih društev Sokola, delavskega podpornega društva, Adrije, Zarije i dr. družbi naklonili krog 500 gl. čistega dohodka. Istotako ste obe goriški podružnici tekmovali v blagih dejanjih za naše ondotne zavode. Slavno obrtno-pomožno društvo tu v Ljubljani in slavna posojilnica v Krškem vsako leto darujete po večje vsote. Posojilnica celjska je tudi vlani naklonila velik dar. Gospa Svetčeva in gospica Robleko va v Litiji sta poleg že prej omenjene visoke pokroviteljske vsote mej ondotnimi zavednimi damami nabrale nad 100 raznovrstnih knjig, katere je vodstvo darovalo ob

jezikovni meji. Istotako so darovali lepo število mnogovrstnih knjig: deželne sodnije svètnik Ludovik R a v n i k a r, ječar Alojzij Š o r n in knjigovez Iv. B o n a č. — Mgr. vodja in prof. Iv. L e g a t je za V. zvezek knjižnice oskrbel fotografični snimek neke stare jedine nahajajoče se podobe tržaškega vladike Mateja Ravnikarja. — Vseh dobrotnikov naštetih mi itak ni mogoče, nekaj je imenovanih v spodbudo drugim; če se je tu zamoglo toliko doseči, zakaj bi se ne tudi drugod. — Naša dnevnikarja in sploh slovenski časniki so prijazni naši družbi, in njihovim člankom, objavam in spodbudam se je zahvaliti za tolikšen razvoj, da je postala družba sv. Cirila in Metoda res vseslovenska gledé krajev in stanov. — Nekaterim našim podružnicam bi bilo želeti večje živahnosti, a če vpoštevamo krajevne razmere in da na mnogih krajih še ni prav razvita slovenska narodna zavest, smemo z njihovim delovanjem v obče zadovoljni biti, in z vodstvenega stališča, ki tudi samo občuti mnoge težkoče, imamo prijetno dolžnost vsem izrekati iskreno zahvalo ter predstaviti spoštljivo prošnjo, naj blagovolé vstrajati v svojem delovanju — katero je itak le narodna požrtvovalnost.

8. Da morejo družbini zavodi prav uspevati, potreba je primernega n a d z o r s t v a. Državno oblastvo izvršuje to v smislu zakona po svojih nadzornikih tudi v vseh zasobnih zavodih. In ti nadzorniki so se tudi o naših, kakor že omenjeno — dovoljno izrekli. V smislu svojih glavnih pravil zglasilo se je vodstvo s spoštljivo prošnjo pri prečastitih knezoškofijskih ordinarijatih, da nam blagovolé na-

znaniti — oziroma imenovati cerkvene nadzornike. Vsled tega je prečastni tržaško-koperski ordinarijat naznanil dné 7. januarija 1890, št. 2367, da imenuje škofijskim nadzornikom Bernarda S e v e r - j a zavodom pri sv. Jakobu v Trstu, župnika Toma T h a l e r - j a pa zabavišču v Rojanu. Labodski knezo-škofijski ordinarijat naznanja dné 8. januarija 1890, šte. 3422, imenovanje knezo-škof. duh. svètnika, gimn. prof. Ivana K r u š i č - a za celjsko zabavišče. Knezo-nadškofijski ordinarijat goriški pa z dopisom dné 9. jan. 1890 št. 2729 de 1889, da so za društvene zavode pooblaščenih navadni škofijski nadzorniki. Kot višji šolski nadzornik je monsr. kanonik Andrej M a r u š i č, v Podgori dekan ločniški Ivan F i l i p i č, v Pevmi kanonik dekan Fran K o š u t a. Kot svoje nadzornike pa družba prepusti izbrati dotičnim načelništvom in navadno so to njihovi prvomestniki. — Tako, slavna skupščina, želi vodstvo zagotoviti svojim zavodom tisto v z g o j o, ki je slovenski mladeži edino prikladna — v e r s k o - n r a v n o i n s l o v e n s k o, katero si je naša družba zapisala na svoj prapor.

9. S tem, slavna skupščina, bi bil izvršil svoj nalog, podati Vam namreč nekak obris družbenega gibanja v pretekli upravni dôbi. A ne morem si kaj, da bi ne pristavil še nekoliko besed s svojega osebnega nagiba.

Stališče, katero zavzema družba sv. Cirila in Metoda, njej odkazano po pravilih, imel sem čast že opetovano povdarjati pri prejšnjih skupščinah, osobito markantno vlani na Bledu. Le ponavljati bi moral tedaj rečeno. A tudi danes mora vodstvo povdarjati, da je v dosego povoljnega š o l s t v a na

Slovenskem (o drugih težnjah slovenskih nam v tej skupščini itak ni govoriti), to stališče jedino pravo. Hočemo doseči vspehe, moramo se vsi kot en mož zbirati okrog zastave sv. blagovestnikov naših, Cirila in Metoda. In ta zastava naša je — trobojnica. (Dobro!)

Dasi ne v barvah, vendar pa v bistvu jednako sta jo visoko vihtela že pred tisoč leti slovanska blagovestnika in čuda sta delala — krščanska omika je posijala mej Sloveni; na praporu odsvita napis: vera, dom, cesar.

Kdor deluje pod trobojnico, deloval bo za slovensko šolstvo, v smislu naše družbe za krščansko in narodno vzgojo naše mladeži, deloval bo za versko šolo uprav v smislu katoliških vladik vedoč, da so oni sijonski čuvaji — varuhi vere in nrave. In žalostno bi bilo, gospôda moja, ako bi katoliški cerkvi ne zaupali — njej, katera ima skoro dvatisočletno zgodovino za seboj in je za omiko sleharnega krščanskega naroda — „teste historia“ — največ storila; njej, katera je bramba prave svobode — ne pa razposajenosti in prekucije — katero kot tako preslavljaajo veleumi in zgodovinarji-veščaki; njej, katera ne gleda toliko na obliko in način podučevanja — ker metodična stran se v raznih dôbah spreminja in nihče ne more absolutno trditi, prav ta metoda je najboljša in najuspešniša — katera pa gleda na pravega duha, ki naj preveva ves poduk in vso vzgojo — in to je versko-nravni duh po nauku Kristove m. Zgreši-li naše šolstvo ta smoter — potem ne doseže ni družega. (Pritrjevanje.)

Kdor deluje pod trobojničnim geslom, postavil bo vse svoje moči za narodno šolstvo. Gospôda! ni vse jedno, kdo in kako podučuje našo mladež. Zgodovina našega šolstva spričuje, da kakorkoli se je urejevalo, zmir se je stvar sukala tako, da je nematerinščina na boljem, njej se morajo slednjič klanjati vsi predmeti, še celo verouk, ki se pač ne bi smel predavati drugače, nego v materinem jeziku dotičnih učencev. (Res je!) Zoper tak pedagoški nonsens se moramo vzdigniti vsi Slovenci, kakor jeden mož. Naj se uči naša mladež tudi drugih jezikov, ker so jej potrebni, ali s tem ukom se jej ne sme zaduševati v srcu ljubav do domovine, ljubav do lastnega — če tudi majhnega in bornega naroda, da bi čislala le, kar vidi pri bogatejših narodih in hrepenela bivati v njihovem okrilju ter se tako odtujila svoji materi. Slovenskega duha in slovenske zavesti manjka našemu šolstvu. Kar je dr. Rieger rekel pri letošnjem zborovanju češke „Šolske Matice“, to velja tudi nam: „Materin jezik je kakor blagodejna rosa na mlada zelišča; šola z materinščino in šola z inorodnim jezikom sta si mej seboj v tisti razmeri, kakor mati pa mačeha.“ Ali naj v očigled vsemu temu mirno gledamo, kako nam neprijatelj od vseh strani sili v dežel? Ali nam skušnja ne potrjuje, da se on ne prilagodi našim razmeram, marveč gleda, da se mi vedêmo po njem? Kedaj se bomo pač spametovali? Ljubezem do rodne zemlje nam naklada dolžnost, da pod trobojnico neumorno delujemo za svojo domovino in svoj narod. Vsak naj stoji na svojem mestu in vsak po svojem stanu naj dela na krščanski

podlagi za blagor svojega rodú. Kar smo s težavo sozidali, tega z neslogo ne podirajmo ni z desne, ni z leve. — Držimo se vsi stare slovenske trobojnice. Branimo svoj dom in rod — bodimo vsi obmejni stražniki vsem neprijateljem slovenske stvari in soglasno zakličimo s pesnikom:

Nazaj!
 Nobeno ped
 Za celi svet
 Ne damo več,
 Ne damo preč.
 Ne damo zemlje naše, —
 Slovenske zemlje naše!

S tem sklepom, čč. skupščinarji, ločimo se v ljubezni širom naše domovine. (Burno odobravanje, ploskanje in čestitanje tajniku.)

Prvomestnik vpraša, da-li hoče kateri skupščinar kaj pripomniti letnemu tajnikovemu poročilu? — Ker se nihče ne oglasi, konstatuje, da je odobreno.

III. Glavni blagajnik dr. Josip Vošnjak omenja, da se blagajnične knjige sklepajo koncem vsakega leta in tak račun o dohodkih in troških za l. 1889 je čč. skupščinarjem tiskan na razpolaganje. Potem račun pojasni in spopolni z nastopnim poročilom:

Račun naše družbe za IV. družbeno leto 1889 ne kaže tako ugodnih števil, kakor računi za prejšnje leto. Troški so se nasproti prejšnjemu letu zdatno povišali ter znašali 6341 gld. 6 kr., dohodki pa, namesto da bi v isti meri narastli, so se znižali in znašali le 5542 gld. 43 kr., torej je bilo primanjkljaja 798 gl. 63 kr., kateri se je plačal iz glavnice. Dohodki so bili manjši, ker

se je le malo novih podružnic ustanovilo, starejše pa so pošiljale le še doneske letnikov in podpornikov, ker so ustanovniki vplačali svoje doneske v 1. letu ustanovljenja dotične podružnice. Zato je družba od podružnic prejela le 3808 gld. 3 kr. (l. 1888 — 4631 gld., l. 1887 — 7224 gld.) Tudi volil je bilo le 70 gld. Večja darila je že društveni tajnik omenil v svojem poročilu in omenjam le še 100 gld. darilo slovenskega duhovnika za izdavanje knjig, 100 gld. od mariborskih bogoslovcev i dr. Za prodane knjige se je skupilo 364 gld. 90 kr.

Troški naraščajo, zlasti ker družba vzdržuje slovensko ljudsko šolo v Trstu, katera je letos že tri-razredna in se bode moral prihodnje leto otvoriti še 4. razred. Vsi troški za pet šolskih vrteev in za šolo v Trstu so znašali 2921 gld. 54 kr. Omenjati vendar moramo pohvalno, da tržaška moška in ženska podružnica znatne zneske nabirate za vzdržavanje teh zavodov. Po računu, kateri je tržaška podružnica predložila vodstvu, kaže se, da je bilo za vrtec in za šolo pri sv. Jakobu l. 1889 troškov 1949 gld. 79 kr. in da je nabrala moška podružnica 628 gld. 24 kr., ženska 241 gld. 41 kr. Za vrtea v Pevmi in Podgori pri Gorici plačuje družba 700 gld. na leto.

Tudi l. 1889 je družba posodila neki šolski občini na Štajarskem 1000 gld., da si je mogla ustanoviti slovensko šolo v trgu, kjer je le nemška šola.

Za izdavanje knjižnice je družba že precejšnje zneske potrosila, pa gotovo mnogo koristila in društvu privabila novih prijateljev in podpornikov. L. 1889 sta se natisnila in razposlala 2. in 3. zvezek

knjižnice „Rudolf Habsburški“ in „Valentin Vodnik“. Troški za izdavanje knjižnice so do konca 1889 l. narastli na 1191 gld.; dohodkov pa je bilo 761 gld. V vsem je bilo l. 1889 6341 gld. 6 kr. izdatkov in ako se odštejejo vsi izdatki od imetka, ostalo je v blagajnici 9013 gld. 14 kr.

Družba je v prvih štirih letih svojega poslovanja nabrala 26.907 gld. in z doneski, katere je družba že letos prejela v znesku 4875 gld., oziroma **31.782 gld.**, potrosila je 17.894 gld., oziroma z letošnjimi dozrajnimi troški 21.596 gld. v prid slovenskega šolstva. Številke niso tako velike, kakor pri drugih enakih društvih, vendar za naše razmere, ko mora narodnjak na vse kraje donašati podpore, dovolj častne. Podružnice pa prosim, da naj vstrajajo v svojem domoljubnem delovanju, kajti na njih sloni vsa naša družba. Le ako bodo one vedno pošiljale svoje doneske, mogla bo družba zvršiti svoj vzvišeni namen, da vsestranski podpira in pospešuje slovensko šolstvo na katoliško-narodni podlagi. (Občna pohvala.)

Skupščina je sprejela s splošnjim odobravanjem denarničarjevo poročilo.

IV. V i m e n u n a d z o r n i š t v a poroča dež. poslanec direktor Fran P o v š e, ki konstatuje redno poslovanje denarništva. Iz ravnokar potrjenega letnega računa za l. 1889. je razviden denarni položaj, kakeršni je našlo nadzorništvo pri skontrovanju blagajnice v mesecu svečanu. Po § 22. družbinih pravil pregledalo je nadzorništvo blagajnico v drugikrat dné 15. septembra ter našlo, da se vjemajo računi z dejanskim stanjem ali premoženjem, ka-

tero je naloženo pri raznih posojilnicah na Slovenskem in nekaterih domačih denarnih zavodih. (Nato poročevalec navede imena teh denarnih zavodov in vsote naloženih novcev ter nadaljuje:) Iz tega je razvidno, da je družbino premoženje dobro in varno naloženo, ter da se je vodstvo pri tem oziralo na narodne ljudske posojilnice, med temi tudi na one na Koroškem. Nadzorništvo dobilo je tudi poziv od slavnega vodstva, da pregleda vse spise tajništva; a to je nadzorstvo opustilo, ker šteje našo družbo sploh srečno, da opravlja ta trudapolni posel naš toliko požrtovalni glavni tajnik, ter sme slavna skupščina pač biti zadovoljna, da sta važna posla tajništva in blagajništva izročena tako spretnima, požrtovalnima odbornikoma, za kar jim gré naša živa zahvala. Zato vodstvu lahko z dobro vestjo damo oprostilo v smislu § 22. družbenih pravil (Pohvala.)

V. Pred volitvijo si izprosi besede deželni arhivar Anton Koblar ter omenja, da se je slavni zbor iz dozdanjih poročil lahko prepričal, kako previdno in modro je vodstvo dozdej izvrševalo svoj nalog in družbi pripomoglo do tolikega razvoja in vspeha. V znak zahvale naj se kar „per acclamationem“ izvoli odstopivša tretjina vodstvenih članov. — In ker je že pri besedi, prosi še dalje, naj istotako izvolimo staro nadzorništvo in razsodništvo.

Prvomestnik vpraša, ali želi k temu nasvetu kdo besede? Ker se nihče ne oglasi, prosi glasanja. Skupščina soglasno pokliče v vodstvo prejšnjo tretjino.

Podpredsednik Luka Svetec prevzame predsedstvo, ter omenja, da moramo v smislu § 16, ker je bil prvomestnik tudi mej odstopivšimi člani, voliti zdaj predsednika. Z „vsklikom“ je voljen zopet prof. Tomo Zupan prvomestnikom.

Istotako člani nadzorništva in razsodništva.

VI. Na to V. veliko skupščino prvomestnik sklepa:

„Zahvaljujoč se udu glavnega vodstva družbe sv. Cirila in Metoda, prečastitemu gosp. kanoniku Zamejcu, za slovesno božjo službo v šent-jakobski cerkvi danes ob 10ih — zahvaljujoč se prvomestniku slavne čitalnice, preblagorodnemu gosp. vit. dr. Bleiweissu za prijazno nam prepuščene prostore — zahvaljujoč se vrlemu pevskeму zboru, ki je skupščinarje svojim izglednim petjem tû razveseljeval včeraj zvečer — zahvaljujoč se iskreno vsem, vsem častitim zastopnikom naših podružnic, došlim iz vseh pokrajin slovenske zemlje — zahvaljujoč se zadnji ženi in zadnjemu onemu možu našega naroda, ki deluje za našo šolsko družbo — želim vsem Vam, za družbo sv. Cirila in Metoda se žrtvujočim, priprošnje sv. apostolov-bratov — vse Vas in vse Vaše delovanje pa naj blagoslovi mili Bog.

Peto veliko skupščino družbe sv. Cirila in Metoda razglašam zaključeno.“

VII. Po zborovanji zbrala se je krog 1. ure popoldan večina skupščinarjev v salonu k skupnemu obedu, mej katerim so se vrstile običajne napitnice.

Prvi je spregovoril prvomestnik Tomo Zupan zdravico na Njega Veličanstvo, koji vodeče misli so bile naslednje:

Častita družba!

Lojalnosti družbe sv. Cirila in Metoda sem si usojal omenjati v vvodnih svojih besedah do slavne V. velike skupščine.

Facta loquuntur!

Slovstvenih spisov družbe sv. Cirila in Metoda prvi vezek popisuje življenje našega cesarja tako vznešeno, da se je ta naš življenjepis v najodličnejem šolskem krogu naše dežele imenoval najlepši spis, kar jih je bilo ob 40letnici ljubljene nam vladarja zagledalo na Kranjskem beli dan. — To pa ni vse o naši knjižnici! — Koj v zopetnem drugem zvezku naše družbene knjižnice se je popisovalo istotako navdušeno vrlin bogato življenje slavnega pradede Habsburžanom, Rudolfa Habsburškega. — In še ne dosti! — V nadaljnjem zvezku, takem, kakor mu podobno osnovanega ne poznam v nobeni drugi literaturi, je izdala naša družba „Junake“, mladeniče in može, umirajoče v domovinskem boji za cesarja. — S ponosom se oziram torej na tako lojalno družbo in isto tak ponos mi je, da smem imenom te lojalne družbe sv. Cirila in Metoda — razširjene po Kranjskem, Koroškem, Goriškem, Štajarskem, Tržaškem in v Istri — pozvati vse Vas, častite skupščinarje, zbrane bile pri naši V. veliki skupščini: naj zakličite velikemu slavljencu družbe sv. Cirila in Metoda, našemu cesarju Frančišku Josipu, trikratno „Slavo!“

Z navdušenjem so bile sprejete te besede in skupščinarjem iz sre sledila je trikratna „slava“.

Račun o dohodkih

v letu 1889.

D o h o d k i		gld.	kr.
1	Doneski podružnic	3.808	03
2	Darila in veselice	773	34
3	Volila	70	—
4	Za prodane knjige	364	90
5	Obresti	426	16
	Skupaj . .	5.442	43
	V blagajnici 1. jan. 1889 . .	9.911	77
	Skupaj . .	15.354	20
	Po odšteti troških v znesku . .	6.341	06
	ostane v blagajnici . .	9.013	14
<p>naloženo obrestonosno pri raznih hranilnicah in posojilnicah; dalje dvoje dolžnih pisem šolskih občin v zneskih po 700 gld. in 1000 gld.</p>			

V Ljubljani, dne 12. februarja 1890.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda:

T. Zupan,
prvomestnik.

A. Žlogar,
tajnik.

Dr. J. Vošnjak,
blagajnik.

Račun o troških

v letu 1889.

T r o š k i		gld.	kr.
1	Šolski vrteci in šola v Trstu	2.921	56
2	Posojilo šolski občini za zgradbo nove šole	1.000	—
3	Za narodno šolstvo	701	90
4	Za študentovske kuhinje	54	—
5	Za natisk in razpošiljanje knjižnice (II. in III. zvezek) in »Vestnik«	798	79
6	Nagrade pisateljem	160	—
7	Nakup molitvenih, podučnih in zabavnih knjig za podružnice	235	76
8	Tiskovine	95	40
9	Podpore podružnicam	116	10
10	Poštne	129	50
11	Razni troški predsedstva, tajništva, za skupščino itd.	128	05
Skupaj		6.341	06

Pregledali in odobrili za nadzorništvo:

Dr. Ivan Svetina.

Fr. Povše.

Imenik podružnic.

I. Kranjsko :

1. *Prva ljubljanska*: 1. Prvomestnik Ivan Gogola, c. kr. notar; 2. zapisnikar dr. Lovro Požar, gimn. profesor; 3. blagajnik Luka Robič, c. kr. davčni nadzornik. Namestniki: 1. Andrej Praprotnik, ravnatelj; 2. Evgen Lah, tajnik »Matice Slovenske«; 3. dr. Jos. Stare, fin. prokurature pristav. Pokrovitelj 9, ustanovnikov 28, letnikov 38, skupaj 75. Gld. 25'80.
2. *Št. jakobsko-trnovska v Ljubljani*: 1. dr. Fr. Papež, odvetnik; 2. —; 3. Andrej Kalan, stolni vikar. Namestniki: 1. Andrej Žumer, šolski nadzornik; 2. Karol Lahajnar, mag. uradnik; 3. Mavrilij Šarabon, stolni vikar. Pokrovitelja 2, ustanovnikov 12, letnikov 112, podpornikov 54, skupaj 180. Gld. 110'—.
3. *Šenpeterska v Ljubljani*: 1. Ign. Valentinčič, mestni odbornik; 2. Pav. Skale, mestni živinozdravnik; 3. —. Namestniki: 1. Ivan Velkoverh, tovarnar, mestni odb.; 2. Fran Povše, mestni odbornik; 3. Zmag. Rohrman, tovarnar. Pokrovitelja 2, ustanovnikov 22, letnikov 88, podpornikov 53, skupaj 165. Gld. 164'—.
4. *Ribniška*: 1. Martin Skubic, dekan; 2. Josip Klun, trgovec; 3. Ivan Kovačič, uradnik v p. Namestniki: 1. Fran Višnikar, c. kr. okr. sodnik; 2. And. Podboj, posestnik; 3. Jos. Krese, dekan; Juri Drobnič, župan v Sodražici. Ustanovnikov 17, letnikov 64, podpornikov 15, skupaj 96. Gld. 31'—.
5. *Noromeška*: 1. dr. Josip Marinko, gimnaz. profesor; 2. Otmar Skale, c. kr. okr. živinozdravnik; 3. Ivan Krajec, tiskar. Namestniki: 1. Rajko Perušek, 2. Iv. Škerl, c. kr. drž. pravd. nam.; 3. Ivan Perko, trgovec. Ustanovn. 16, letn. 69, podp. 36, skupaj 121. Gld. 30'—.
6. *Kropinsko-kamnogoriška-dobravska*: 1. Val. Aljančič, župni upravitelj na Dobravi; 2. A. Kapus pl. Pichelsteinski v Kamni Gorici; 3. Marko Kovšca, nadučitelj v Kropi. Namestniki: 1. Ignac Zupan, izdelovatelj orgelj v Kamni Gorici. Ustanovnikov 5, letnikov 32, podporniki 4, skupaj 41. Gld. 47'81.
7. *Šiška*: 1. Fran Ravnihar, dež. knjigovodja; 2. Anton Knez jun., trgovec; Ivan Suva, posestnik. Namestniki: 1. Fran Drenik, 2. Fran Bizjan, 3. Fran Adamič. Ustanovnikov 7, letnikov 20, podpornikov 36, skupaj 63. Gld. —'—.

8. *Turjak*: 1. Jernej Kosec, župnik v Škocijanu; 2. Josip Korošec, učitelj; 3. Ivan Kožar, posestnik. Nam.: Mih. Lavtižar, župnik v Robu. Ustanovnikov 6, letnikov 26, podpornikov 18, skupaj 50. Gld. 50.—.
9. *Gorenjska dolina, sedež v Kranjski gori*: 1. —; 2. Fr. Jeglič, nadučitelj v Dovjem; 3. —. Ustanovniki 4, letnikov 21, podpornikov 25, skupaj 50. Gld. 15.—.
10. *Mokronoška*: 1. Ivan Virant, župnik v Mokronogu; 2. Andrej Grčar, nadučitelj; 3. Fran Penca, veleposestnik. Nam.: 1. —; 2. Iv. Volk, kaplan na Trebelnem; 3. Edvard Bohinc, učitelj. Ustanovniki 4, letnikov 36, skupaj 40. Gld. 42.—.
11. *Metliška*: 1. Anton Aleš, dekan v Semiču; 2. Anton Navratil, zasebnik v Metliki; 3. —. Namestniki: 1. Fr. Štajer, notar v Metliki; 2. Fr. Zupan, davčni pristav; 3. Andrej Šest, nadučitelj. Ustanovnikov 9, letnikov 32, skupaj 41. Gld. 16.—.
12. *Kranj*: 1. Vinko Majdič, veletržec; 2. Janko Vilfan. 3. Janko Globočnik. Namestniki: 1. J. Pezdič, 2. T. Pavšlar, 3. Ciril Pirc. Ustanovnikov 12, letnikov 25, podpornikov 5, skupaj 42. Gld. 13·70.
13. *Selška na Gorenjskem*: 1. Fran Šlibar, posestnik; 2. Jožef Grošelj, 3. Miha Bergant. Letnikov 25, skupaj 25. Gld. 25.—.
14. *Loškopotoška*: 1. Ant. More, farni administrator; 2. Fr. Golmajer, nadučitelj; 3. Fran Kovač, trgovec. Nam.: 1. Fr. Kadunec, administrator v Dragi; 2. J. Knavs, posestnik v Loškem potoku; 3. Pavel Turk, župan v Dragi. Ustanovnikov 12, letnikov 50, podpornikov 22, skupaj 84. Gld. 38·30.
15. *Škofja Loka*: 1. Blaž Mohar, posestnik; 2. —, 3. Sim. Zupan, katehet. Ustan. 6, letn. 18, skupaj 24. Gld. 14.—.
16. *Železniška*: 1. Jakob Mrak, župnik; 2. Jak. Dermota, 3. Martin Klopčič. Namestniki: 1. Fran Demšar, 2. Fran Oblak, 3. Anton Klemenčič. Letnikov 14, podpornikov 12, skupaj 26. Gld. 13·20.
17. *Postojnska*: 1. Fric Vičič, nadžupan; 2. Fr. Zakrajšek, kaplan v Postojni; 3. Jak. Dimnik, učitelj. Nam.: 1. Alojzij Krajgher, trgovec; 2. Fran Padar, c. kr. logar; 3. Rihard Šeber, tiskar. Ustanovnikov 25, letnikov 36, skupaj 61. Gld. 47·80.
18. *Blejska okolica*: 1. Jos. Razboršek, dekan v Bledu; 2. —, 3. gospica T. Strlé, učiteljica. Nam.: 1. —, 2. —, 3. Iv. Poklukar. Ust. 5, letn. 44, skupaj 49. Gld. 56·40.

19. *Trnovo-Bistrica*: 1. Ivan Vesel, dekan v Trnovem. 2. Ivan Strnad, kapelan; 3. Žiga Furlan, davčni uradnik v Bistrici. Namestniki: 1. Juraj Strucelj, c. kr. okr. sodnik v Bistrici; 2. Josip Kostanjevec, učitelj v Trnovem; 3. Franjo Samsa, diurnist v Trnovem. Skupaj 50. Gld. 13.—.
20. *Senožeška*: 1. Ignac Okorn, župnik; 2. Jos. Senčar, c. kr. pristav; 3. —. Namestniki: 1. Karol Demšar, 2. Josip Meden, 3. Ign. Prhavec. Ustanovnikov 5, letnikov 65, podpornikov 16, skupaj 86. Gld. 39.—.
21. *Premška*: 1. Nik. Križaj, župnik; 2. Pet. Cebin, nadučitelj; 3. Fran. Žnidaršič, trgovec. Ustanovnikov 6, letnikov 16, podpornikov 16, skupaj 38. Gld. —.—.
22. *Pivka, s sedežem v Št. Petru*: 1. Mat. Pintar, ekspozit v Trnju; 2. Štefan Jelenec, učitelj v Trnju; 3. Andrej Lavrenčič, posestnik v Št. Petru. Namestn.: 1. Fran. Groznik, vikar v Zagorji; 2. Karol Česnik, učitelj v Zagorji; 3. Miha Kalan, nadučitelj v Št. Petru. Ustanovnikov 22, letnikov 52, skupaj 74. Gld. 45·20.
23. *Zatičina-Višnja Gora*: 1. Jakob Razpotnik, župnik v Višnji Gori; 2. Janko Skrbinc, 3. Jos. Škufca, posestnik v Višnji gori. Namestniki: 1. Prim. Ribnikar, župnik v Zatičini; 2. Fran. Kovač, učitelj v Zatičini; 3. —. Pokrovitelj 1, ustanovnikov 12, letnikov 43, skupaj 56. Gld. 25.—.
24. *Idrija*: 1. —, 2. Alojzij Novak, 3. Fran. Lapajne. Namestniki: 1. Ant. Levstek, 2. Fr. X. Goli, 3. Fran. Kos. Pokrovitelj 1, ustanovnikov 11, letnikov 24, podpornikov 12, skupaj 48. Gld. 15·19.
25. *Brdski sodniški okraj*: 1. Ivan Vrhovnik, župnik v Št. Gotardu; 2. Janko Krsnik, graščak; 3. Ivan Janežič, nadučitelj v Dobu. Pokrovitelj 1, ustanovnikov 8, letnikov 59, podpornika 2, skupaj 70. Gld. 68.—.
26. *Poljanska dolina*: 1. Jernej Ramoveš, župnik v Poljanah; 2. Val. Šubic, podobar; 3. Franjo Grošelj, posestnik. Namestniki: 1. Fran. Petrovčič, župnik na Trati; 2. Radivoj Rant, učitelj; 3. Alojzij Giacomini, posestnik. Pokrovitelj 1, ustan. 3, letnikov 41, podp. 11, skupaj 55. Gld. 11·15.
27. *Meniševska, sedež Begunje pri Cerknici*: 1. M. Kljun, ekspozit; 2. Josip Žirovnik, nadučitelj; 3. T. Bonač, posestnik. Namestniki: 1. Juraj Meden, posestnik; 2. Fr. Otoničar, 3. Josip Meden. Ustanovnikov 10, letnikov 26, podpornikov 5, skupaj 41. Gld. —.—.

28. *Černomeljska*: 1. Fran Šetina, učitelj; 2. R. Justin, učitelj; 3. Janko Schweiger, posestnik. Ustanovn. 5, letnikov 34, podpornika 2, skupaj 41. Gld. —.—.
29. *Vipavska*: 1. Mat. Erjavec, dekan; 2. Rud. Doleneč, 3. Radoslav Silvester. Namestniki: 1. Št. Tomšič, 2. M. Arko, 3. Anton Hrovatin. Ustanovnikov 16, letnikov 39, skupaj 55. Gld. 23.—.
30. *Litijska*: 1. Jernej Zupančič, duhovnik; 2. L. Svetec, c. kr. notar; 3. Fran Knaflič, posestnik v Šmartnem. Namestniki: 1. Fran Podkrajšek, načelnik žel. postaje na Savi; 2. Martin Molek, župnik; 3. J. Ravnihar, nadučitelj v Litiji. Ustanovnikov 5, letn. 37, podpornikov 30, skupaj 72. Gld. 75.—.
31. *Krško in okolica*: 1. Dr. Jurij Sterbenec, dekan v Leskovcu; 2. Ferdo Černovšek, uradnik v p. v Krškem; 3. —. Nam.: Dr. Lovro Mencinger, advokat, Ustan. 7, letnikov 32, skupaj 39. Gld. 10·54.
32. *Vrhniški sodnijski okraj*: 1. Iv. Koprivnikar, dekan na Vrhniki; 2. Anton Flis, 3. Jožef Lenarčič. Nam.: 1. Gabrijel Jelovšek za Vrhniko, 2. Jožef Verbič za Borovnico; 3. Ivan Gruden, Simon Ogrin, podobar. Pokrovitelj 1, ustanovnikov 17, podpornikov 32, skupaj 50. Gld. 42·40.
33. *Logatec*. Gld. 17·90.
34. *Smednik in okolica*: 1. Henrik baron Lazarini, graščak; 2. Primož Oblak, 3. Anton Pavlin. Namestnik: 1. Josip Keršič. Ustanovnikov 11, letnikov 56, podp. 1, skupaj 68. Gld. 38·61.
35. *Ženska podružnica za Bistriški okraj na Notranjskem*: 1. Sofija Šabec, posestnica; 2. Marija Hladnik; 3. Iv. Ličan. Nam.: Pavlina Bachman. Ustanoviteljic 12, letnic 68, podpornic 22, skupaj 102. Gld. 40.—.
36. *Žužemberk in okolica*: 1. —, 2. —, 3. Janez Zorec, trgovec v Žužemberku. Ustanovnikov 7, letnikov 25, skupaj 32. Gld. 2·95.
37. *Naklo z okolico na Gorenjskem*: 1. —, 2. —, 3. Fran Pavlin, posestnik v Podbrezji. Skupaj 30. Gld. 21·69.
38. *Kamnik z okolico*: 1. Luka Bergant, posestnik; 2. Jos. Fajdiga, 3. Anton Pintar. Namestnik: Mart. Novak. Ustanovniki 4, letnikov 60, podpornikov 20, skupaj 84. Gld. 80.—.
39. *Cerklje na Gorenjskem*: 1. Andrej Vavken, župan; 2. M. Kos, učitelj; 3. Radoslav Hočevnar, farmacevt. Skupaj 100. Gld. 115·80.

40. *Kostanjeviški okraj*: 1. Viktor Rosina, notar; 2. Josip Rohrman, koncipijent; 3. M. Novak, okrajni sodnik. Namestniki: 1. Damijan Pavlič, župnik; 2. —, 3. Ivan Gregorič. Ustan. 6, letnikov 46, skupaj 52. Gld. —.—.

II. Štajersko:

1. *Celjska*: 1. Dr. Ivan Dečko, odvet. kandidat; 2. Fran Kugler, odvet. uradnik; 3. Andrej Perc, not. uradnik. Namestniki: 1. Fran Irgel, vikar; 2. dr. Urb. Lemež, odvetniški kandidat. Pokrovitelji 4, ustan. 8, letnikov 41, skupaj 53. Gld. 28·20.
2. *Mariborska*: 1. Anton Borsečnik, stolni vikar; 2. P. Simon, hišni posestnik; 3. Jos. Rapoc. Pokrovit. 2, ustan. 11, letnikov 18, skupaj 31. Gld. 20.—,
3. *Graška akademiška*: 1. Janko Žolgar, stud. iur.; 2. J. Fon, stud. iur.; 3. Hugo Kartin, stud. iur. Namest.: 1. Valentin Korun, stud. philos.; 2. Ivan Jenko, stud. med. Ustan. 3, letn. 75, podp. 5, skupaj 83. Gld. 75.—.
4. *Ptujska*: 1. O. Benko Hrtiš, gvardijan; 2. O. Konrad Stazinski, 3. Anton Gregorič. Pokrovitelja 2, ustanovnikov 17, letnikov 18, podporn. 7, skupaj 44. Gld. 30·30.
5. *Šaleška dolina v Šoštanji*: 1. Ivan Kačič, c. kr. notar; 2. Ivan Kranjec, veleposestnik; 3. Ivan Govedič. Namestniki: 1. Ivan Vošnjak, 2. Vinko Ježovnik, 3. Ivan Dornik. Ustanovnikov 6, letnikov 32, podp. 30, skupaj 68. Gld. 28·30.
6. *Vuhred-marnberški okraj*: 1. Martin Kočbek, c. kr. beležnik v Marnbergu; 2. Anton Jazbec, dekan v Marnbergu; 3. Josip Černko, župnik v Vuhredu. Namest.: 1. Tom. Mraz, nadžupnik; 2. J. Žmavec v Remšniku; 3. Josip Lederhas. Ustanovnikov 9, letnikov 9, podpornikov 16, skupaj 34. Gld. 4.—.
7. *Graška izvanakademiška*: 1. Fran Bradaska, gimn. vodja v p.; 2. Ivan Tomšič, voj. župnik v p.; 3. Fr. Hubad, gimn. profesor. Ustanovnikov 9, letnikov 25, podpornika 2, skupaj 36. Gld. 37.—.
8. *Braslovče*: 1. Fran Prisljan, posestnik; 2. —, 3. A. Balon, župnik na Vranskem. Namestniki: 1. J. Kolarič, župnik v Šmartnem na Paki; 2. —, 3. Jožef Lipold, posestnik v Mozirji. Ustanovnikov 9, letn. 63, skupaj 72. Gld. —.—.
9. *Gornjigrad*: 1. —, 2. Al. Arzenšek, kapelan; 3. Fr. Šarl, trgovec. Nam.: 1. M. Strnad, župnik na Ljubnem; 2. Fran Petek, trgovec. Ustanovnikov 19, letnikov 30, podpornikov 58, skupaj 107. Gld. 45.—.

10. *Konjice*: 1. —, 2. Anton Sattler-Marguč, posoj. uradnik; 3. Janez Šepec, trgovec. Namestniki: 1. Fr. Mikuš, konjiški nadžupnik; 2. Janez Rudolf, kmet v Dobrnežu; 3. Jan. Pospišil, lekarnar. Ustanovn. 15, letnikov 34, podpornikov 36, skupaj 85. Gld. 15.—.
11. *Sevniška*: 1. Fr. Vršec, c. kr. notar; 2. J. Kuntič; 3. Fran Hraстал, kapelan. Ustanovniki 4, letnikov 34, podpornikov 7, skupaj 45. Gld. 21.50.
12. *Žalec pri Celju*: 1. Fric Vrečar, posestnik v Žalcu; 2. Ernest Širca ml. v Žalcu; 3. Fran Roblek v Žalcu. Namestniki: Adam Grušovnik, kapelan v Žalcu; 2. Fran Dolinar, v Grižah; 3. L. Antloga v Gotovljah. Pokrovitelj 1, ustanovnikov 13, letnikov 50, podpornikov 72, skupaj 134. Gld. —.—.
13. *Šmarijsko-Slatinska*: 1. Fran Skaza, graščak; 2. J. Roštohar, kapelan v Šmarji; 3. —. Namestniki: 1. Anton Fröhlich, dekan; 2. —, 3. Martin Ulčnik. Ustanovnikov 5, letnikov 47, podpornikov 20, skupaj 72. Gld. 60.90.
14. *Zidani most in okolica*: 1. Karol Gmeiner, župnik; 2. —, 3. Janez Mlinar, organist v Loki pri Zidanem mostu. Namestnik: 1. Ferdo Roš, veleposestnik v Hrastniku. Ustanovnikov 14, letnikov 104, podpornik 1, skupaj 119. Gld. 63.—.
15. *Slovenjigradec in okolica*: 1. Anton Ostrožnik, župnik; 2. Miloš Šmit, kapelan v Starem trgu; 3. Josip Stanonik, poslovodja v Slov. Gradcu. Namestniki: 1. Josip Farsky, tovarnar v Slov. Gradcu; 2. Matija Šmit, učitelj v Podgorju; 3. Anton Schneck, krčmar. Ustanovnikov 16, letnikov 105, podpornikov 150, skupaj 271. Gld. 151.—.
16. *Lehen*: 1. Jernej Pavlič, posestnik; 2. J. Osvald; 3. Radosl. Kopic v Lehnu. Ustanovniki 4, letnikov 54, podpornikov 14, skupaj 72. Gld. 14.—.
17. *Sv. Jurij ob južni železnici*: 1. Valentin Jarec, učitelj v Št. Juriji; 2. Jakob Žveglar; 3. Janez Hren. Namestniki: 1. Fran Pisaneč, 2. Matija Kovač, 3. A. Rataj. Ustanovnikov 5, letnikov 25, podpornika 2, skupaj 32. Gld. 19.—.
18. *Ponikva*: 1. Fran Podgoršek, posestnik; 2. Fran Šetina, učitelj; 3. Miha Oberski, nadučitelj. Nam.: 1. Gašpar Senica, 2. Anton Galjuf, 3. Miha Zdolšek. Ustanovnikov 5, letnikov 36, skupaj 41. Gld. —.—.

19. *Rečica v Sarinjski dolini*: 1. Matija Krtna, župnik na Rečici; 2. Fran Kocbek, učitelj; 3. J. Tršak, gostilničar. Namestniki: 1. P. Viktor Jerančič, gvardijan v Nazaretu; 2. Fran Lorber, 3. Ant. Jeraj, gostilničar. Ustan. 2, letnikov 33, skupaj 35. Gld. 23.—
20. *Ormoški okraj*: 1. Dr. J. Gršak, c. kr. notar; 2. —; 3. —. Namestniki: 1. Dr. Anton Žižek, zdravnik; 2. Iv. Vrtnik, uradnik. Pokrovitelj 1, ustanovnikov 12, letnikov 60, skupaj 73. Gld. 60.—
21. *Velika Pirešica*: 1. Jernej Voh, župnik v Šmartnem p. Celji; 2. Ivan Kač, občinski uradnik; 3. J. Kitak, kapelan v Galiciji. Ustanovnik 1, letnikov 37, podp. 73, skupaj 111. Gld. 44·35.
22. *Sv. Lenart v Slov. goricah*: 1. —, 2. dr. J. Leščnik, odvetnik; 3. Matija Šuman. Nam.: 1. Pet. Mesarec. Ustan. 6, letnikov 34, podp. 174, skupaj 214. Gld. 74·20.

III. Koroško :

1. *Celovec in okolica*: 1. Janez Wieser, župnik; 2. Franc Treiber, mestni kapelan; 3. K. B. Rosbacher, trgovec. Ustanovnikov 8, letnikov 54, podpornika 2, skupaj 64. Gld. 22.—
2. *Beljak in okolica*: Matija Wutti, posestnik na Vočilu; 2. Ivan Wucherer, posestnik v Podturju; 3. Ivan Gajler, posestnik v Ločah. Namestniki: 1. Gregor Einspieler in Simon Stoeckl, župnika; 2. Ign. Mikula in Mat. Markovič, kmeta; 3. Valentin Kraut, župnik in Jan. Lapuš, kmet. Ustanovnikov 19, letnikov 43, podpornikov 187, skupaj 249. Gld. 55.—
3. *Podružnica za slovensko Zilsko dolino in faro Vrata*: 1. Josip Katnik, posestnik v Zilski Bistrici; 2. Luka Bavtižar, župnik; 3. Filip Milonik, posestnik. Nam.: 1. Janez Šnabl, 2. Marko Kaiser, 3. Janez Hebein. Ustan. 3, letnikov 25, podporn. 62, skupaj 90. Gld. 29·07.
4. *Kotmaraves in okolica*: 1. Matija Prosek ar, posestnik; 2. Valentin Štangl, posestnik; 3. Janez Štih. Nam.: 1. Toma Koban, 2. Miha Pak, 3. Miha Robas in Boštjan Gradičnik. Ustanovnik 1, letnikov 35, podpornikov 182, skupaj 218. Gld. 47·50.
5. *Pliberk in okolica*: 1. J. Kraut, posestnik na Bistrici; 2. —, 3. Andrej Kuhar, posestnik v Cergovicah. Namestniki: 1. Janez Jernej, posestnik v Cergovicah; 2. Miha Hanin; 3. Jan. Krajger, posestnik v Sterpnovesi. Ustanovnikov 6, letnikov 65, podpornikov 152, skupaj 223. Gld. 40.—

6. *Apače*: 1. Anton Božič, posestnik; 2. Andrej Butej, posestnik; 3. Jos. Stečnik, trgovec. Namestniki: 1. J. Lužnik, posestnik; 2. Peter Pirčar, rokodelec; 3. Š. Zakotnik, rentier. Ustanovnik 1, letnikov 52, podpornikov 66, skupaj 119. Gld. 47.—.
7. *Št. Kancijan in okolica*: 1. Janez Silan, posestnik; 2. Karol Silan, kmečki sin; 3. Lorenc Milar, posestnik. Namestniki: 1. Simon Temel, kmet; 2. Bošt. Ražun, posestnik; 3. Martin Ročičjak. Ustanovitelja 2, letnikov 58, podpornikov 165, skupaj 225. Gld. 67.—.
8. *Tolstivrh in okolica*: 1. Dominik Kotnik, posestnik, 2. Jožef Pogačnik; 3. Franjo Kogelnik. Namestniki: 1. Fran Ločnik, 2. Lorenc Osojnik, 3. Janez Herman. Ustanovnik 1, letnikov 52, podpornikov 31, skupaj 84. Gld. 46'65.
9. *Št. Janž v Rožni dolini*: 1. Martin Štih, posestnik; 2. Janez Simončič, župnik; 3. Mat. Ambrož, dekan. Namestniki: 1. Fr. Colarič, 2. J. Kuraš; 3. Juri Fajnik. Ustanovnik 1, letnikov 59, podpornikov 85, skupaj 145. Gld. —.—.
10. *V Habru pri Medgorjah*: 1. Matija Drobivnik, posestnik; 2. Janez Ogriz, župnik; 3. Juri Drobivnik. Namestniki: 1. Zdravko Lužnik; 2. Jože Drobivnik; 3. Anton Ogriz. Ustanovnik 1, letnikov 36, podporn. 71, skupaj 108. Gld. 49'50.
11. *Črna in okolica*: 1. Janez Müller, posestnik; 2. Prim. Walter; 3. Alojzij Božič. Namestniki: 1. Tomaž Šepul; 2. —; 3. Janez Konič. Ustanovnikov 6, letnikov 42, podpornikov 86, skupaj 134. Gld. 40.—.
12. *Št. Šteben in okolica na Zili*: 1. Jernej Leks, pošta v Št. Štebenu na Zili; 2. Gašpar Leks; 3. Pet. Urbanec. Namestniki: 1. Janez Verlič, 2. Flor. Urbanec, Vinko Jank. Ustanovnik 1, letnikov 53, podpornikov 126, skupaj 180. Gld. —.—.
13. *Priblaves in okolica*: 1. Josip Lipuš, posestnik v Priblavesi; 2. —, 3. —. L. 10, podp. 120, skupaj 130. Gld.—.—.

IV. Primorsko:

a) Goriško:

1. *Goriška moška*: 1. Dr. Ant. Gregorčič, prof. bogosl.; 2. Ant. Šantelj, prof.; 3. Valentin Kancler, učitelj. Namestniki: 1. Franc Furlani, 2. Fr. Leban (poštna uradnika); 3. Josip Ivančič, profesor. Ustanovnikov 14, letnikov 82, podpornikov 17, skupaj 113. Gld. 100.—.

2. *Šempas*: 1. —; 2. Jernej Rajar, nadučitelj; 3. Josip Rijavec, posestnik. Namestniki: 1. Anton Slokar; 2. Ivan Batič; 3. Jernej Batič. Ustanovnika 2, letnikov 19, podpornikov 9, skupaj 30. Gld. 18.—.
3. *Ajdovska z okolico*: 1. Ivan Dugulin, župnik; 2. Fran Petrič; 3. Anton Terčelj. Namestniki: 1. A. Lokar, 2. Jos. Budihna, 3. Dragotin Kravs. Ustanovnik 1, letnikov 46, podpornikov 7, skupaj 55. Gld. 84'66.
4. *Kobarid*: 1. Anton Pipan, kaplan v Kobaridu; 2. —; 3. —. Pokrovitelj 1, ustanovnikov 8, letnikov 18, podpornika 2, skupaj 29. Gld. 49'65.
5. *Bolec*: 1. Fran Illovar, dekan; 2. Adolf Komac, učitelj; 3. Gregor Šubic. Namestnik: 1. Alojzij Sorč, c. kr. poštar. Ustanovnikov 6, letnikov 39, podpornikov 10, skupaj 55. Gld. 20.—.
6. *Dornberg, Prvačina in Gradišče*: 1. Filip Kramar, župnik; 2. Vinko Gregorič; 3. Josip Poljšak, župnik. Namestniki: 1. Simon Gregorčič, 2. Ign. Križman ml., 3. Josip Orel. Ustanovniki 3, letnikov 27, podpornikov 80, skupaj 101. Gld. 25.—.
7. *Cerkljanski okraj (Cerkno)*: 1. Jožef Jeram, dekan; 2. Janez Kokošar, kapelan; 3. Anton Kosmač. Letnikov 31, podpornikov 51, skupaj 82. Gld. —.—.
8. *Briska, sedež v Biljani*: 1. Lovro Juvančič, župnik; 2. Andr. Širok, učitelj; 3. Hrabroslav Volarič, učitelj. Ustan. 7, letnikov 19, podp. 26, skupaj 52. Gld. 40.—.
9. *Goriška ženska*: 1. Josipina Premrov; 2. Mar. Jug; 3. Avgusta Pirjevec. Namestnice: 1. Avg. Šantel; 2. N. Seidel; 3. Pavla Leban. Ustanovnic 12, letnic 137, podpornic 147, skupaj 296. Gld. 180.—.
10. *Naklo na Krasu*: 1. Avgust Praprotnik; 2. J. Kumar; 3. Anton Pakiž. Namestniki: 1. Jan. Štrukelj. Skupaj 80. Gld. 11.—.
11. *Tolmin*: 1. Josip Kragelj, dekan; 2. Kr. Bratina, nadučitelj; 3. Ivan Jug, sodnijski sluga. Namestniki: 1. Josip Ivančič, notar; 2. Andrej Vrtovec, učitelj; 3. Fran Kavčič. Ustanovnikov 5, letnikov 25, skupaj 30. Gld. 30.—.

b) Trst :

1. *Tržaška moška*: 1. Mate Mandić, dež. poslanec; 2. L. Furlani; 3. Jakob Gorup. Namestniki: 1. Fr. Žitko, 2. dr. Hinko Tuma; 3. F. Bartel. Pokrovitelji 3, ustanovnikov 40, letnikov 133, skupaj 176. Gld. 409'59.

2. *Tržaška ženska*: 1. Natalija Truden, 2. Mar. Nadlišek, 3. Ljudmila Mankoč. Namestnice: 1. Justina Michelli, 2. Josipina Delkin, 3. Ana Ščuka. Pokroviteljica 1, ustanovnic 17, letnic 161, skupaj 179. (V svoti moške podružnice.)
3. *Sv. Ivan v Vrdeli pri Trstu*: 1. Ivan M. Vatovec, trgovec; 2. Anton Trobec; 3. Josip Gasperšič. Namestnik: 1. Štefan Nadlišek. Ustanovnikov 10, letnikov 39, podpornika 2, skupaj 51. Gld. 74·87.
4. *Greta pri Trstu*: 1. Dragotin Martelanec, zasebnik; 2. Vatroslav Počivalnik, kaplan; 3. Ant. Škabara. Namestniki: 1. Just Piščanec, 2. Andrej Martelanec, 3. Fran Dolenc. Ustanovniki 3, letnikov 75, podpornikov 18, skupaj 96. Gld. 102.—

o) **Istra**:

1. *Podgrad*: 1. Anton Rogač, dekan v Hrušici; 2. Juraj Dolžan, kapelan; 3. Fran Waišelj, učitelj. Namestniki: 1. Slavoj Jenko, nadžupan; 2. Ivan Benedik, župnik; 3. Ivan Makarovič. Pokrovitelja 2, ustanovnikov 7, letnikov 42, podp. 6, skupaj 57. Gld. 32·20.

~~~~~

Družba sv. Cirila in Metoda torej šteje o V. veliki skupščini **91 podružnic**.

Družbenikov je naznanjenih:

za *Kranjsko* (11 pokroviteljev pri vodstvu): Pokroviteljev 28, ustanovnikov 378, letnikov 1495, podpornikov 417, skupaj 2457;

za *Stajersko*: Pokroviteljev 10, ustanovnikov 193, letnikov 964, podpornikov 667, skupaj 1822;

za *Koroško*: Ustanovnikov 50, letnikov 604, podpornikov 1335, skupaj 1979;

za *Goriško*: Pokrovitelj 1, ustanovnikov 58, letnikov 443, podpornikov 350, skupaj 923;

za *Tržaško*: Pokrovitelji 4, ustanovnikov 70, letnikov 408, podpornikov 20, skupaj 504;

za *Istro*: Pokrovitelja 2, ustanovnikov 7, letnikov 42, podpornikov 6, skupaj 57.

Skupaj: Pokroviteljev 45, ustanovnikov 756, letnikov 3956, podpornikov 2795; **vseh družbenikov 7742**.

OPOMBA: Pri onih podružnicah, ki svojih udov niso po kategorijah naznanile, privzeli smo jih k zadnji vsoti. — Slavna načelnstva so tako natisnena, kakor so bila zadnjic naznanjena.

~~~~~

Pokrovitelji

šolske družbe sv. Cirila in Metoda

po §. 4, ki so uplačali vsaj 100 gld.

1. **Mariborska posojilnica.**
2. **Banka „Slavija“.**
3. **Andrej Zamejce**, stolni kanonik v Ljubljani.
4. **Simon Pogačar**, umirovljeni c. kr. voj. uradnik, sedaj na Dunaji.
5. **Dr. Pavel Turner** v Jamniku na Moravskem.
6. **Luka Svetec**, deželni poslanec v Litiji.
7. **Dr. Josip Vošnjak**, deželni odbornik v Ljubljani.
8. **Ivan Murnik**, cesarski svètnik, deželni poslanec in odbornik v Ljubljani.
9. **Toma Zupan**, gimn. profesor, konsistorijalec v Ljubljani.
10. **Dr. Lovro Vidrič**, odvetnik v Zagrebu.
11. **Jakob Hren**, državni poslanec v Celovcu.
12. **Ivan Vilhar**, hišnik in meščan v Ljubljani.
13. **Franc Ks. Souvan**, veletržec v Ljubljani.
14. **Dr. Jarnej Zupaneč**, predsednik not. zbornici v Ljubljani.
15. **Ivan Velkoverh**, tovarnar, mestni odbornik v Ljubljani.
16. **Anton Žlogar**, kurat na ljubljanskem Gradu.
17. **Dr. Josip Srnee**, odvetnik, deželni poslanec v Celju.
18. **Celjska posojilnica.**
19. **Mihael Vošnjak**, državni poslanec v Celju.
20. **Andrej Jurca**, veletržec na Ptuji.
21. **Franc Kalister**, veletržec v Trstu.
22. **Ivan Šabec**, veletržec v Trstu.
23. **Mnsgr. Anton Hrovatin**, † č. kanonik v Trstu.
24. **Savinjska posojilnica** v Žalci.
25. **Ivan Plantan**, c. kr. notar v Radovljici.
26. **Gospa Ivana Kalister**, soproga veletržčeva v Trstu.
27. **Ivan Vrhovnik**, župnik v Št. Gotardu.
28. **Franc Kotnik** † veleposestnik na Vrhnikih.
29. **Mnsgr. prof. Andrej Einšpieler** † v Celovcu.
30. **Ormoška posojilnica.**
31. **Oroslav Dolencec**, mestni odbornik v Ljubljani.
32. **Jurij Jan**, častni kanonik in dekan v Dolini v Istri.
33. **Anton vitez Viceo**, graščak v Podgradu v Istri.
34. **Dr. Ivan Svetina**, profesor v Ljubljani.
35. **Maks Vršec** v Celju.
36. **Mestna občina** v Idriji.
37. **Josip Zelenik**, odgojitelj na Dunaji.
38. **Jakob Fon**, župnik v Kredi.
39. **Šmartno pri Litiji.**
40. **Župnija Št. Lambert.**

41. Dr. Jernej **Glančnik**, odvetnik v Mariboru.
42. Martin **Drčar**, župnik v Preski.
43. Andrej **Kalan**, stolni vikar v Ljubljani.
44. **Litijske in Šmartinske Slovenke**.
45. Dr. Fran **Celestin**, vseučilišni profesor v Zagrebu.

Vodstvo

družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani po volitvi v V. skupščini v Ljubljani, dné 24. sept. 1890.

1. *Prvomestnik*: Tomo **Zupan**, gimn. profesor, konsistorijalec, član c. kr. deželnega šolskega sveta Kranjskega, vodja deškega semenišča »Alojzijevišče«, mestni odbornik Ljubljanski itd. Izvoljen l. 1890.
Odborniki:
2. Dr. Dragotin vitez **Bleiweis pl. Trsteniški**, primarij deželne bolnišnice, član c. kr. deželnega šolskega sveta, deželni poslanec, mestni odbornik itd. L. 1889.
3. Dr. Ivan **Dečko**, odvetniški kandidat, deželni poslanec, tajnik »slovenskega društva« itd. v Celju na Štajerskem. L. 1889.
4. Gregor **Elnšpieler**, župnik v Podkloštru, deželni poslanec itd. na Koroškem. L. 1889.
5. Ivan **Hribar**, glavni zastopnik banke »Slavije«, deželni poslanec, mestni odbornik itd. L. 1890.
6. Matej **Močnik**, učitelj v p., odbornik »Učiteljskega pomožnega društva« in »Narodne Šole«. L. 1888.
7. Ivan **Murnik**, cesarski svetnik, deželni poslanec in odbornik, član c. kr. deželnega šolskega sveta, tajnik kupčijsko-obrtne zbornice, mestni odbornik itd. L. 1888.
8. *Podpredsednik*: Luka **Sveteč**, c. kr. notar, deželni poslanec, posestnik itd. v Litiji. L. 1890.
9. Dr. Ivan **Tavčar**, odvetnik, deželni poslanec, mestni odbornik itd. L. 1890.
10. *Blagajnik*: Dr. Josip **Vošnjak**, deželni poslanec in odbornik, član c. kr. mestnega šolskega sveta, mestni odbornik itd. L. 1888.
11. Andrej **Zamejce**, stolni kanonik, konsistorijalni svetnik, član c. kr. deželnega šolskega sveta, predsednik I. Vincencijeve konference itd. L. 1888.
12. *Tajnik*: Anton **Žlogar**, c. kr. kurat na Gradu in veroučitelj na c. kr. strok. šoli za lesno industrijo. L. 1889.

Nadzorništvo

družbe sv. Cirila in Metoda:

1. Oroslav **Dolencec**, hišni posestnik in svečar, mestni odbornik itd.
2. Dr. Franc **Papež**, odvetnik, deželni poslanec, predsednik slovenskega pravniškega društva itd.
3. Franc **Povše**, ravnatelj v p., dež. poslanec, mestni odb. itd.
4. Franc **Ravnikar**, deželni knjigovodja, vlastelin, mestni odbornik, predsednik »Glasbene Matice« itd.
5. Dr. Ivan **Svetina**, gimn. profesor in katehet.

Razsodništvo

družbe sv. Cirila in Metoda:

1. Andrej **Kalan**, stolni vikar, urednik »Domoljubu«.
2. Dr. Alfonz **Mošć**, odvetnik itd.
3. Dr. Franc **Munda**, odvetnik, hišni posestnik itd.
4. Ljudovik **Ravnikar**, deželno - sodiščni svetnik v pok. itd.
5. Dr. Jarnej **Zupaneč**, predsednik notarski zbornici, c. kr. notar, hišni posestnik itd.

Društveni zavodi.

I. Otroški vrtec v Celju.

Voditeljica: Č. prednica šolskih sester s. M. **Purgaj**.

Vrtnarica: S. Vincencija **Lah**.

Škofijski nadzornik: Ivan **Krušič**, knez.-vlad. duhovni svetnik, gimn. profesor.

Družbeni nadzornik: Dr. Ivan **Dečko**, deželni poslanec, prvomestnik Celjske podružnice.

II. Otroški vrtec pri sv. Jakobu v Trstu.

Voditeljica: Justina **Michelli**.

Vrtnarica: Antonija **Nadlišek**.

Škofijski nadzornik: Bernard **Sever**, kooperator pri novem sv. Antonu.

Družbeni nadzornik: Matko **Mandlič**, prvomestnik Tržaške moške podružnice, deželni poslanec itd.

III. Slovenska osnovna šola pri sv. Jakobu v Trstu.*Katehet*: Jakob Sila, duhovni pomočnik pri sv. Jakobu.*Voditelj-učitelj*: Mihael Kamuščič.*Učiteljica*: Josipina Delkin.*Učitelj*: Ivan Kiferle.*Nadzorniki*: Isti.**IV. Otroški vrtec v Rojanu pri Trstu.***Vrtnarica*: Irma Fabijani.*Škofjski nadzornik*: Tomo Thaler, župnik v Rojanu.*Družbeni nadzornik*: Dragotin Martelanec, prvomestnik podružnice sv. Cirila in Metoda na Greti.**V. Otroški vrtec v Pevmi pri Gorici.***Vrtnarica*: Karolina Lašič.*Škofjski nadzornik*: Fran Košuta, prvostolni kanonik, dekan itd.-*Družbeni nadzornik*: Dr. Anton Gregorčič, deželni poslanec, prvomestnik Goriške možke podružnice.

Družba podpira:

VI. Otroški vrtec v Podgori pri Gorici.*Vrtnarica*: Ema Pehani.*Škofjski nadzornik*: Ivan Filipič, dekan, župnik.**P. n. državni nadzorniki nadzorujejo i privatne zavode.**

~~~~~

Članovina, darila, prošnje, pisma itd. naj se blagovoljno pošiljajo pod naslovom:

**Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda
v Ljubljani.**

P. n. slavnim načelništvom, rodoljubom, narodnemu ženstvu, vsem prijateljem naše družbe in pospeševalcem narodnega šolstva iskrena zahvala in Božji blagoslov!

AZNANILA.

Dohodek naznanil namenjen je družbi
sv. Cirila in Metoda.

Knjigoveznica
Ivana Bonač-a,
v Ljubljani, Poljanska cesta 10,
priporoča se za
≡ *vezanje knjig.* ≡
Večja enaka dela, kakor tudi platnice
izvirujejo se po fabriških cenah.
Nova izboljšana izdaja:
Molitvenik za dečke ali za deklice
vez. po 30, 35 in 50 kr. Na 12 izv. 1 nameček.

Pri plavi krogli.

H. L. Wencel,

v Ljubljani, Mestni Trg.

Priporoča svojo veliko, izborno

zalogo specerijskega in
materijalnega blaga,

špirta, ruma, raznih likêrov, čaja, najfinejše
kave, raznoterih drogij in strupenih tvarin,
posebej pa opozarja na

de **delikatese,** *de*

katere so na drobno in debelo na razpolago.

Kmetovalcem in živinorejcem priporoča

avgsburško štupo

velepriznano kot najizvrstnejše sredstvo in
zdravilo za konje proti smoliki, prehlajenju,
kolčki in mnogim drugim živin-
skim boleznim.

Podružnici:

Na Bledu in v Domžalah.

Najvišje priznanje Nj. veličanstva
presvetl. cesarja.

J. MÜLLER

fotograf v Ljubljani, frančišk. ulice,
priporoča svoj izvrstni

fotografični zavod,

v katerem izvršuje naročila na
fotografovanje skupin, posameznikov,
otrók, poslopij, naravnih zanimivostij
itd. itd.

Priporoča se preč. duhovščini, sl. občinstvu
in društvom. Najna tančnejša izvršitev.

Staro orodje popravlja in prenavlja, posrebuje in

Ivan

pasar
in
izdelovatelj
cerkvenega
orodja

Kregar,

LJUBLJANA,
Poljanska
cesta 3,

(zraven gostilne
»pri zvezdi«),

opozarja in toplo priporoča preč. duhovščini in
sl. cerkvenim predstojništvom svojo novourejeno

pasarsko delalnico,

v kateri izdeluje v najraznovrstnejših oblikah
in slogih **cerkveno orodje**, kot:
**monštrance, ciborije, kelihe, taberna-
keljne, svečnike, lèstence itd.**

iz najtrše in najzanesljivejše kovine, lično in cenó
po poslanih uzorcih ali lastnem načrtu.

pozlačuje v ognju ljudi strelovodne osi po naj-

ilustrovani ceniki pošljejo se gratis in franko.

nizji cení. Blago pošlje dobro spravljeno poštnine prosto.

Tovarna kisa in vinska trgovina

J. J. KANTZ-a

v Ljubljani, Rimska cesta 12.

Priznано najboljšo in najcenejšo

čebelno- voščene

SVEČE

priporoča

Oroslav Dolenc

v Ljubljani.

Vodnikovo kamnosekarstvo

Kolodvorske
ulice

v Ljubljani

nasproti
predilnici

priporoča prečast. duhovščini in slav. občinstvu svojo

K kamnoseško delavnico, **D**

v kateri se izvršujejo vsakovrstna **cerkvena kamnita dela**, kakor: **altarji, obhajilne mize** itd.; isto tako so v zalogi v veliki izbiri in se izdelujejo lični **nadgrobní spomeniki** po najnižjih cenah.

J. GIONTINI-jeva KNJIGARNA

v Ljubljani na Mestnem trgu
opozarja na svojo ravnokar na novo izišlo
„Knjižnico za otroke“

okrašeno z lepimi podobami. — Cena zvezku le
6 kr. — Doalej je izšlo 12 zvezkov z vsebino:

Vihar na morji. Lehkomiselna prija- Uboga družina.
Otroci v gozdu. telja. Ubožni Tonče.
Ne vódi nas v skušnj. Božje oko bdi. Mati in sin. Sosea.
Jurijóe in Zorka. Ne bodi radoveden. Ivan Hromec.

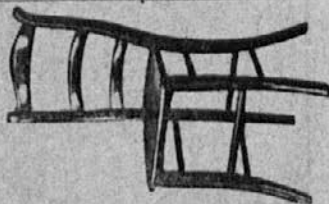
Vsi zvezki skupaj veljajo 60 kr., po pošti 65 kr.

Andr. BOUCON, stolar

v Ljubljani, Dunajska cesta 7 Fröhlihovala hiša

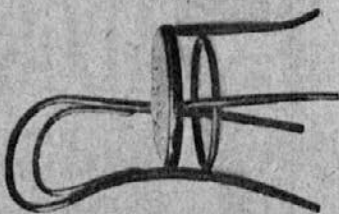
il. dvorišče

ima največje zalogo vsakovrsetnih
trstnatih, pletenih stolov, stolov
z lesenimi letvicami, stolov - za-
klopnikov, klopi-, miz-zaklopnice
za šetališča, gostilne, kavarne itd. Cene nizke.

Stoli-zaklopniki à gl.	1'80 - 1'90
Klop-zaklopnica „	5' - 5'60
Miza- „	5' - 5'50
Stol, likan, razn. „	gl. 1'10 - 1'35
„ pleten	1'35
„ trstnat	3'90 - 4'10

(Ilustr. ceniki na razpolago.)

L. M. EKER,

stavbeni in kleparski mojster,
v Ljubljani, Dunajska cesta,

se priporoča sl. občinstvu v mestu in na deželi
za izvršitev vseh kleparskih del. Preč. du-
hovščini se priporoča v pokritev zvonikov.

Ameriško perilo, chiffon-zavratniki, manšete

Židovske ulice.

Ferd. BILINA & KASCH

priporočata svojo bogato zalogo vsako-
vrstnih **rokavic od usnja** (lasten izdelek),
kakor tudi kaj trpežne **volnate zimske roka-**
vice za gospode in gospé. — Velika izbira
zimskih čevljev (Filzschuhe)
(Gummi-Leberschuhe) za otroke, gospode in gospé.
Izdelujeta in imata v zalogi
kirurški obveze in kilne pasove
jamčeno najjatanenejše in trpežne,
istotako **kirurške priprave**,
Potni kovčgi in torbice,
hlačniki glavni,
Ljubljana.

Najnižje cene.

Najnižje cene.

Telovniki, nogovice, normalno perilo.

ZALOGA PIVA

prve graške

delniške pivovarne

(poprej Schreiner in sinovi)

združene pivovarne Schreiner v
Gradol in Hold v Puntigamu je pri

M. ZOPPITSCHU

v Ljubljani

Kolodvorske ulice št. 24 pritično na levo

ter priporoča priznano najboljše vrste piva.

Na vprašanja z dežele odgovarja točno poštine prosto.

Andr. Druškovič,

trgovec z železnino,

v Ljubljani, Mestni trg 10

priporoča v velikem izboru in prav po nizki ceni **okove** za okna in vrata, štorje za štokodoranje, drat in cveke, vezi za zidovje, samokolnice, traverze in stare železniške šine za oboke, prižnana najboljše kamniški **Portland-** in **Roman-cement**, **sklejni papir** (Dachpappe)

in **asfalt za tlak**, kakor tudi lepa in močna

štedilna ognjišča

in njih **posamezna dela.**

~ Velika izbira raznih ravnotežnic. *~*

Pri stavbah, kjer ni blizu vode, neobhodno potrebne **vodnjake**

za zabijati v zemljo, s katerimi je mogoče v malo urah in z majhnimi stroški na pravem mestu dobivati vodo; ravno tako se tudi dobivajo vsi deli za izkopane vodnjake, železne cevi in železoliti gornji stojali, kakor tudi za lesene cevi mesingaste trombe, ventile in železna okova.

Lepo pozlačene nadgrobnne križe.

Za poljedelstvo:

vsake vrste **orodja**, kakor: lepo in močno narajene **pluge** in **pljučna**, železne in lesene **brane** in **zobove zanje**, **motike**, **lopate**, **rovnice**, **krampe** itd. — Tudi se dobiva **svež dovski mavec (Lengenfelder Gyps)** za gnojenje polja.

C. J. HAMANN,

v Ljubljani, Mestni Trg št. 8.

Največja zaloga in izbira
trajnega perila lastnega izdelka

za gospode, gospé in otroke.

Normalno perilo pristno, tvrdke dr. **Gustav Jäger** v Stuttgartu.

Kopališčno perilo v vseh oblikah.

Nevestine oprave

najcenejše do najfinejše izdelane.

Zaloga vsakovrstnega platnenega in damaškega blaga le zanesljivo trajnega izdelka. Tkano in pleteno blago v največjem izboru. Modreci za gospé in deklice, predpasniki, blago za srajce, žepne rute, ovratniki, rokavice in raznovrstno drugo blago je v zalogi. Postrežba točna in uljudna. Cene nizke. Uzorci blaga in ceniki franko.

Tovarna dežnikov

in solnčnikov

priporoča svojo
dežnikov in

v vseh velikostih in iz
različnega blaga
po najnižjih cenah.

veliko zalogo
solnčnikov

priprostih in naj-
elegantnejših
po najnižjih cenah.

Prekupcem se razpošiljajo obširni ceniki
zastonj in franko.

Kolodvorske ulice
št. 24

ANTON KOŠIR,

poleg južnega
kolodvora

jermenar, sedlar in izdelovalec torbic v Ljubljani
priporoča lastnoročno trpežno izdelane

kovčege in potne torbice

(Taschen und Reisekoffer)

vsake baže in velikosti, dalje popolne

jezdne in vozne oprave

in vsa v njegovo stroko všteta dela po najnižjih cenah.

Fran Kollmann

Glavni trg v Ljubljani Glavni trg

priporoča slav. občinstvu in preč. duhovščini, obrtnikom, trgovcem, učiteljem itd. svojo izborno zalogo

Ditmar-jevih izdelkov

po tovarniških cenah, dalje

steklenega in porcelanskega blaga,

svetilk, cerkvenih svečnikov

iz stekla in kovin.

Prevzema in izvršuje naročila na **steklarska dela**
pri novih stavbah cerkvenih in drugih poslopij.

Sv. Petra cesta
štev. 5.

Franjo Hribar,

Sv. Petra cesta
štev. 5.

usnjar v Ljubljani,
priporoča svojo izborno zalogo

gornjega usnja

(lastni izdelek z vrhniškimi strojem),

istotako vsakovrstnega najboljšega

usnja za podplate

na drobno in debelo. Tudi ima v zalogi usnje za konjsko opravo
po najnižjih cenah.

BRATA BERL.

Izdelovalca oljnatih barv,
lakov in firnežev.

Pleskarski obrt za stavbe
meblje in napise.

Za franciškansko
cerkvijo

LJUBLJANA

v g. J. Vilharja
hiši št. 4.

Priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njih stroko
spadajoče delo **v mestu in na deželi** kot priznano resno
fino delo in najnižje cene. — Posebno priporočilne za prekupce so **oljnat
barve v ploščevinastih pušicah** (Bleibühchen), v domačem lanenem oljnatem
firneži najhujše naribane in boljše, nego vse te vrste v prodajalnah

*Slavno občinstvo opozarjata še posebej na naše izdelke, kateri so
izloženi v stalni obrtni razstavi v deželnem muzeji „Rudolfinum“.*

— † *Cenike na zahtevanje.* — †

* Prva kočevska domača obrt *

upraviteljstvo in prodajalnica je

Šelenburgove ulice 4 v Ljubljani Šleimerjevo poslopje

se priporoča v izdelovanje **najlepših okvirov** za fotografije in slike. Velika in izborna zaloga **krožnikov iz javorovega lesa** z napisi (monogrami), grbi, znamenji itd., tobačnih pip, cevi za smodke in cevi iz višnjovega lesa, palic, sezuvalnikov, pletenic in vóz za otroke.

Postrežba točna, uljudna in cena.

Avgust Žabkar,

Dunajska cesta števil. 7, LJUBLJANA Dunajska cesta števil. 7,

priporoča prečastiti duhovščini in slav. občinstvu svojo
vzledno vrejeno

— ključarsko obrt, —

v kateri izdeluje vsa v njegovo stroko spadajoča dela
vestno, trpežno in po primerno nizkih cenah.

Izvršuje tudi naročila na

štedilna ognjišča, stavbinska dela,

cerkvene ograje, železna okna,

v vsakterem umetnem slogu.

Nuanja naročila izvrši točno.

Pri Voglu **J. KLAUER** Pri Voglu

priporoča svojo **bogato zalogo specerijskega in materialnega blaga** na debelo in drobno.

Posebno priporoča **garantirano najboljši pristni brinjevec**, domač izdelek. Zdravilo proti obtežavi želodeca, vodenici in raznim drugim boleznim. — Priporoča tudi veliko zalogo **špíríta, ruma, raznih likerov** itd.

Naročila se izvršujejo točno.

Priznано najboljšę
in
najcenejšę
čebelno-voščene sveče

priporoča

PAVEL SEEMANN
v LJUBLJANI.

Priporočilo.

Podpisani uljudno opozarja preč. duhovščino
in slav. občinstvo na svoj v Ljubljani, Rožne
ulice št. 29, vže mnogo let poslujoči

— krojaški obrt —

ter se priporoča v obila naročila, katera vestno,
trpežno, po najnovejšem kroju in po priznано
nizkih cenah izgotavlja. — V zalogi ima tudi
raznovrstno tu- in inozemsko blago.

Spoštovanjem

Anton Ravnikar,
v Ljubljani, Rožne ulice št. 29.

Naročila z dezele izvršujejo se točno.

FILIP FAJDIGA,

v Ljubljani, Slonove ulice števil. 50,
priporoča preč. duhovščini in slavnemu občinstvu svoj

mizarski obrt in delavnico,

v kateri izdeluje vsakovrstne meblje iz zajamčeno suhega lesa; dalje garniture, navadne in spalne divane, žimnike na peresih (Federmatratzen).

Vse po najnižji ceni.

Umetne zobe in zobovja

stavlja na način, ki ne provzroči nikakih bolečin, ter opravlja vse **zobne operacije** in **zobna plombovanja**

zobozdravnik A. PAICHEL

pri Hradeckega mostu I. nadstropje.

Vodovodni instalacijski zavod

konsorcija

Albin C. Ahčin, Felix Nolli, Jos. Stadler

priporočata se i nadalje vsem p. t. hišnim posestnikom v Ljubljani za **izvršitev** in tudi **poprave** vodovodnih instalacij.

Več od 200 že izgotovljenih instalacij so najbolj spričevalo za solidnost izvršenih del.

Naše zveze s prvimi in zmožnimi tovarnarji te stroke, in pa to, da smo za izvedenje instalacijskih del naročili le spretne in skušene monteure, omogočujejo nam, zagotoviti našim p. n. naročnikom najsolidneje in najceneje izvršitev del.

Naša pisarna, glavna zaloga in instalacijska delavnica je pri gospodu Albin C. Ahčin-u v Gledaliških ulicah št. 8; poleg te smo osnovali pri gosp. Feliksu Nolli-ji na Valvazorjevem trgu in pri gosp. Josipu Stadler-ji v Čevljarških ulicah uzorčni zalogi.

Naročila vsprejemajo se v vsch treh krajih, natančnejša pojasnila se dajo radovoljno ter na zahtevanje izdeljujejo tudi proračuni stroškov.

Esenca za želodec

katero

pripravlja

Gabrijel

lekar v

„pri Angelju“,

Dunajska cesta,

Piccoli,

Ljubljani

„pri Angelju“,

Dunajska cesta,

Je uplivno zdravilo, katero krepeča želodec, mehča, očisti, odpravlja zlato žilo in odganja gliste.

Sestavljena je iz zdravilnih, v rastlinstvo spadajočih snovij ter ni nikako drastično učinkujoče, marveč lahko, delovanje organov urejajoče zdravilo, katero organizmu kar nič ne škoduje, če se prav delj časa rabi.

Esenco za želodec pošilja izdelovatelj proti poštnem povzetju v skatljah po 12 stekleničic za gl. 1-36; po 24 za gl. 2-60; po 36 za gl. 3-84; po 44 za gl. 4-26; po 55 za gl. 5-26; 110 za gl. 10-30; 550 za gl. 50.—

V steklenicah po **15 kr.** prodaja se skoro v vseh tu- in inozemskih lekarnah.

Prosimo Vas, pošljite mi 36 stekleničic Vase čudodelne esence, kateri po vsi pravici lahko pravimo: „priz Bogji“.

S. Pfeigar, kúpnik v Šušnjevitci v Istri.

Založba tovarne
pri
Franu Detterju

v Ljubljani

Stari Trg šte. 1, nasproti železnemu mostu

(v lastni hiši).

Ondi se dobivajo najrazličnejši

kmetijski stroji,

drugi stroji

in

razno orodje,

kakor **mlatilni stroji** na vlačilo (Göppel) in na roko, **slamarezni, šivalni**, potem stroji, s katerimi se **žito čisti** in **odbira**, dalje **mlini**, ki snažijo, **žito prekoljejo** (šrotajo) in **sadje mečkajo**, potem **otrgači** za **koruzo robkati** in **grozdje obirati**, **pritiskalnice** (preše) za vino in sadje, **smrki** (pumpe), dalje tudi **smrki** za **gnojnico**; **stroji**, s katerimi se **repa** in **korenje drobi**, **blagajnice**, varne pred tatovi in ognjem itd.

To vse se dobiva v razni velikosti, more se primerno odbrati; cena je dokaj nizka.

Deželna lekarna
Ludov. Grečel-a

«pri „Mariji pomagaj“
v Ljubljani,
Mestni trg šte. 11.

prva in najstarejša alopatska in homeopatska lekarna na Kranjskem, zaloga vseh izkušenih tu- in inozemskih medicinskih farmacevtskih preparatov in posebnosti, priporoča preč. gospodom duhovnikom in p. n. občinstvu svoja preskušena in po najboljših predpisih pripravljena zdravila, kot:

Cvet zoper luskin je najracionalnejše sredstvo za odstranjenje sitnih luskin na glavi, ki so tolikrat vzrok plešam. Cena steklenici z navodilom rabe 80 kr.

Cvet zoper protin in revmatizem za odpravo vsakovrstnih bolečin, bodisi akutnih ali kroničnih. Cena steklenici 50 kr., dvanajstorigi 5 gl.

Fijakerski prašek, znano zdravilo proti kašlju. Cena skatljici 25 kr.

Francoski čaj proti kašlju. Po pravem receptu narejen samo v moji lekarni, ter je izkušeno sredstvo proti vsem prsnim boleznim, kašlju, zamolklosti itd. Cena zavoju 25 kr.

Grenko vino, tudi želodec krepčujoče vino imenovano, iz najzdravilnejših gorenjskih rastlin, izvrstno upliva pri raznih želodčnih boleznih, posebno pri pomanjkanji slasti do jedij, slabem želodcu, slabem prebavljenju, posebno pri zastaranih boleznih želodca. Steklenica z navodilom rabe velja le 80 kr.

Horstova voda za oči proti vnetim očem, njih kataralnim afekcijam. Cena steklenici 30 kr., dvanajstorigi 3 gl.

Kapljice za bledične, dobro sredstvo proti pomanjkanju krvi, zobje ne črné. Cena flakonu 40 kr.

Kapljice zoper krč neprekosljive gledé zdravilne moči, nekaj kapljic na sladkoru ali v kamilčnem čaji takoj ukroti krč. Cena steklenici 36 kr., 1 dvanajstoriga le 3 gl. 60 kr.

Kapljice zoper mrzlico, za menjajočo mrzlico vsake vrste. 1 steklenica 30 kr., dvanajstoričica 3 gld.

Kri čistilne kroglice poprej univerzalne kroglice imenovane. Dobivajo se pristne le pri meni. Cena škatljici 21 kr., zvitku s 6 škatljicami in navodom rabi 1 gld. 5 kr., 6 zvitkov 5 gld. 25 kr.

Kri čistilni čaj Köllerjev. Majhen zavitek 75 kr., velik 1 gld. 30 kr. z navodom rabe vred.

Kroglice zoper bledico dr. Blauda (pocukrene), katere rabijo najslavnejši zdravniki z uspehom proti pomanjkanju krvi (bledici, slabosti, pešanju). Škatljica velja 60 kr.

Mazilo za kile, ta iz svežih, močnih aromatičnih planinskih zeljišč kuhana maža ozdravi vsakovrstne kile, naj so tudi zastarane. Cena lončku 1 gld.

Obliž zoper kurja očesa, obliž za turiste, imenovan Luserjev 60 kr., ravno tak pa od mene narejen le 40 kr.

Rusko mazilo zoper ozeblina po nekem posebnem, do sedaj še nikomur znanem predpisu pripravljena. Cena lončku 40 kr.

Sirup iz planinskih zeljišč proti kašlju, hripavosti, prsnim in pljučnim boleznim itd. je napravljen iz pravih planinskih zeljišč. Cena steklenici 50 kr., dvanajstoričica 5 gld.

Tinktura za rast las proti izpadanju las in za obnovljenje in oživiljenje rasti las. Cena steklenici 60 kr.

Univerzalni jedilni prašek. Ta prašek je v širnih krogih pripoznan za izvrstno sredstvo proti zlatej žili, slabemu želodcu, zgagi, pomanjkanju slasti do jedij in zabasanju ter je jako priljubljen. Škatljica z navodom 50 kr.

Univerzalni zdravilni obliž ima vse kreposti, ki se morejo zahtevati od obližev najboljših in daleč znanih sestavin. To je racionalno in mnogo preskušeno sredstvo za popolno ozdravljenje vseh vnetij, ran in oteklin. Cena škatljici 30 kr.

Ustna voda dr. Duflosa, pripravljena iz ameriških rastlin, jako aromatična, ohranja zobe in dlesno čisto, zdravo in ozdravi vsakovrstne zobne bolečine. Po tem takem je jedno najprvih in najizvrstnejših sredstev za ohranjenje zob in dlesna. Cena večemu flakonu 60 kr.

Zobne kapljice, ondontin imenovane. Steklenica velja 10 kr., 1 dvanajstoričica 90 kr.

Zobne kapljice po dr. Hagerji, ukroté nakrat tudi najhujšo zobno bolečino. Steklenica velja 30 kr.

Zobni prašek, beli, po dr. Heiderji, je jako priljubljen in se mnogo zahteva. Poleg tega imam vedno v zalogi rudeči, sivi in črni vegetabilni zobni prašek. Škatljica velja 30 kr.

Želodčne kapljice Marije Pomagaj. Te kapljice ozdravijo vsakovrstne bolezni želodca, da, celo najtrdovratnejše,

zlasti pomanjkanje slasti do jedij, tiščanje v želodci, krč v želodci, motenje v prebavljenju, kolkko, zagnetenje vranice in jeter, žoltico in zlato žilo in sploh vse bolezni, ki izvirajo iz slabega želodca ali pa slabega prebavljanja. Cena steklenici 30 kr., dvanajstori 3 gl.

Živinska zdravila.

Homeopatične kapljice za prašiče. Te kapljice ozdravijo vse bolezni prašičev, zlasti hujšanje, če nečejo jesti, gnjilobo ščetin, vnetico vratu itd. Steklenica z navodilom 30 kr. — **Poskušni prašek za prašiče.** Ta preskušeni prašek je izvrstno sredstvo proti perečemu ognju, vraničnemu in pljučnemu prisadu, pomanjkanju slasti do jedij, driski, kataru itd. Zavitek z navodom 30 kr. — **Konjski ovet** za utiranje udov, pri raztegnjeni kit, nogah, žolčni bolezni, bulah na komolci, zabreki na nogi, zmečkaninah, otiščaninah sedla in konjske oprave in pri sušici. Steklenica 1 gl., liter 2 gl. — **Poskušen konjski prašek.** Ta prašek obvaruje konje pred vsemi nalezljivimi boleznimi itd. Zavitek z navodom 50 kr. — **Poskušeni mlečni in goveji prašek.** Pri ovcah služi ta prašek posebno za ozdravljenje jeternih meljajev, gnjilobe itd. Zavitek z navodom 50 kr. — **Pasje kroglice** so dobro varovalno sredstvo proti vsakej bolezni. Škatljica z navodom 50 kr.

Preskrbujejo se vsa homeopatična zdravila natančno, točno in zanesljivo.

Vsa zdravila, kakor razredčenja in potencoovanja, napravijo se vedno sveža, z najskrbnejšo natančnostjo. — Naročena zdravila pošiljajo se dvakrat na dan.

pri „Mariji
pomagaj“

Deželna lekarna
Ludovika Grečel-na
v Ljubljani.

pri „Mariji
pomagaj“

FR. PETRIČ,

Špitalske ulice št. 6 v Ljubljani poleg Lingarjeve ulice

priporoča svojo bogato zalogo najraznovrstnejšega

modnega in kramarskega blaga,

posebej še sukno za moške in ženske obleke, dalje močno, lepo volнено blago dvojne širokosti meter od 50 kr. više. Največja izbira najcenejših robov za na glavo svilnatih in volnenih v najrazličnejših bojah, dalje platno, kotonina, hlačevina, volнено blago belo in barvano, po najnižjih cenah.

Domača tvrdka!
Svoji k svojim!